

ОЦЕТИЊСКИ БОГОСЛОВАЦ

Часопис ученика Богословије “Свети Петар Цетињски” на Цетињу

Број 1 • Година I • Мај 2016.

Поздрав цетињског богословца

Добро јутро, браћо мила!
– Знате л' ко сам ја?!
Промислите – не знате л' ?
Казаћу вам ја:
Ја сам млади новајлија,
Тек прогледам сад...
Премда, да сам сједи старац
Ја бих и сам рад!..
Ја сам „Богословац“ –
Млади Црногорац! –
Ученици, срећно вама
Предузето дјело!..
Напред, напред корачајте
Одлучно и смјело!
Та куда ће љепше доба,
Моји голубићи?!
– Прионимо, као пчеле
Млађани Српчићи!
Српска миса' нек' се вије
На далеке стране!
Нек напредак опази се
И у наше дане!..
Унуци ће записати:
Јесте л' за чем били?!
Па радите! – То је свједок,
Да б' их увјерили!
Не тражим вам много чега:
Сахат само рада.
И туна је – мислим – доста
За једног комада!
Ко ће к мени – радо примам
И смјерно се клањам!
А неђељом излазит' ћу,
Свечано вам јављам!

Р. П.

*Пјесма која је сјајала на почетку првог броја
„Цетињског богословца“ из 1891.*

Са благословом
Његовог Високопреосвештенства
Архиепископа цетињског и
Митрополита црногорско-приморског
г. Амфилохија

ОЦЕТИЊСКИ БОГОСЛОВАЦ

Часопис ученика Богословије "Свети Петар Цетињски" на Цетињу

Број 1 • Година I • Мај 2016.

Издаје:
Богословија Светог Петра Цетињског,
Цетиње

За издавача:
Протојереј–ставрофор Гојко Перовић,
ректор

Уредник:
Ђакон Душан Биговић

Лектура и коректура:
Ивана Јовановић

Дизајн:
Јереј Александар Орландић

Редакција:
Ученици Богословије
Светог Петра Цетињског

Штампа:
„Обод” АД, Цетиње

Тираж:
500

Уредништво:
Богословија Светог Петра Цетињског
Медовина бб, 81250 Цетиње, Црна Гора

Тел: +382 41 232 462; 231 246; 234 733
Факс: +382 41 230 075

email: bogoslovija@t-com.me
bogoslovija@gmail.com

www.bogoslovija.me

СIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISSN 2337-0890 = Цетињски богословац
COBISS.CG-ID 30424592

Предговор	2
Радује ме поновно покретање „Цетињског богословца“	3
Кратки историјат Цетињске богословије	5
Јован Владимир витез и мученик Светом краљу Јовану Владимиру	7 14
Црква као икона Свете Тројице	15
Какав је дужан да буде прави служитељ тајна Христових	21
Дужност пастира духовних	25
Пут за Емаус	27
Ђирилизација	29
Свештенумченик Ристо Јарамаз - Поезија	32
Писмо војводе Марка Миљанова Тому Ораовцу	34
„Политика што више абортуса“	35
Ђачка поезија	37
У Пребиловцима, Јасеновцу и Бања Луци	38
Излет на приморје	41
Из живота Богословије у школској 2015/16. години	42
Матуранти XX генерације	48

Насловна страна:
Недеља
православља на
Цетињу 2016.

ПРЕДГОВОР

Уосвиту васкршњих празника лета Господњег 2016. године у нашој Цетињској богословији, међу ђацима, јавила се идеја да са празником Христовог Васкрсења васкрсне часопис Цетињске богословије под именом „Цетињски богословац“. Овај часопис је у нашој богословији излазио у време књаза и краља Црне Горе Николе I Петровића, и ево у наше дане васкрсава. Идеја је да овај часопис уређују ученици, а да он буде својеврсна слика њиховог живота и рада. У нашем часопису објављиваће се награђени радови ученика, њихови писмени задаци, њихове беседе и други радови.

Овом приликом, када излази први број обновљеног „Цетињског богословца“, лепо би било да се подсетимо како је изгледао „Цетињски богословац“ некада. Нажалост, ни један примерак његов није сачуан, али је сачуван драгоцен приказ првог броја у „Гласу Црногорца“, бр. 3 из 1896, који је по сећању написао један од тадашњих ученика и сарадника на издавању часописа, а касније поп спушки Ристо М. Поповић. Тај први број „Цетињског богословца“ изашао је 24. фебруара 1891. године. Уређивали су га ученици II и III разреда Богословско-учитељске школе, а намера је била да излази два пута недељно на два табака. **Мото тог ђачког часописа биле су Његошеве речи: „Благодством Срп-**

ство дише“. На самом почетку првог „Цетињског богословца“ стоји песма (потписана иницијалима Р. П), која са пуно ентузијазма и жара подржава нови подухват ученика Богословско-учитељске школе, те ту песму и ми преносимо у целини на другој корици обновљеног часописа, са истом намером са којом је и састављена – да подржи и поспешу ентузијазам потенцијалних младих сарадника на часопису.

Поп Ристо на крају свог сећања казује: „Истина, ово није Бог зна какав замашни рад, који би нашу књижевност обогатио, али се види по томе, да смо имали особиту вољу и прегнуће за тај посао. Сигурно ова пјесмица (иако је зелена) није тек тако излећела из хладнијех груди, него из загријаних и одушевљених у том послу. А што је и какав корист нама од тога била? – Да богме да јест! Многи смо на основу тога почели јавно писати по нашим листовима...“ Надамо се да ће и нас водити слично одушевљење и да ћемо и ми побрати барем толику корист од овог труда, колику су и наши претходници.

Надамо се да ће наш „Цетињски богословац“, чији први број излази о Васкрсу овог 2016. лета Господњег, а са њим и наша Цетињска богословија, радити на корист свих, све до славног другог Христовог доласка и да ћемо се у Царству Божијем радовати њиховим, надам се добрим плодовима.

РАДУЈЕ МЕ ПОНОВНО ПОКРЕТАЊЕ „ЦЕТИЊСКОГ БОГОСЛОВЦА“

Високопреосвећени, можете ли да нам за први број обновљеног часописа Цетињске богословије – „Цетињски богословац“, кажете нешто о своме детињству и ђачким данима у Богословији?

Прво, радује ме да су наши ђаци поново покренули „Цетињски богословац“. Што се тиче мог дјетињства – то је било вријеме великог страдања и прогона Цркве. Тада се пјевало у школама: „Не вјерујем у Небеса, но у Маркса и Енгелса“. Мој одлазак у богословију у Раковицу, као и неколицине других ђака из Црне Горе, био је велико чудо! „Шта ћеш у ту пропалу школу?“ – говорили су. У оно вријеме богословци су одстрадале своју вјеру и вјерност Путу Христовом, исмијавани и презирани.

• Да ли је у време ваших ђачких дана излазио ђачки часопис; односно, да ли је било покушаја да се он покрене?

О штампању ђачког часописа није могло бити говора. Једини лист црквени који је у то вријеме излазио био је „Гласник Цркве“, у мањем броју примјерака.

• Колико вам се чини оправдано поново покретање ђачког часописа?

Ако се сложимо да је било оправдано ново покретање рада Цетињске богословије,

и ако видимо јасне плодове те обнове, онда нема сумње да треба обновити и подржати све оно што унапређује и осавременује њен живот. А ђачки часопис управо то јесте. Једна лијепа могућност да ученици покажу, себи и другима, да имају способност да сами уреде, осмисле и пошаљу једну мисионарску поруку. Да већ сада, иако још нијесу завршили школу, примјене и спроведу у дјело

оно чему су се овдје научили. Да покажу како умију да посматрају свијет око себе; да умију да користе оно што су наслиједили од претходних генерација хришћана; да имају способност да разумију своје савременике; да имају визију будућности; да знају да примјене (у право вријеме и на правом мјесту), вјештине којима су научени... и коначно да све то саберу и да то обликују у један писмени (писани) садржај, који ће свједочити Бога људима.

• **Шта је то што бисте ви волели, односно очекивали да видите у „Цетињском богословцу“?**

Очекујем управо то – савремени израз оне вјековне науке, коју Црква преноси са кољена на кољено, све до овог нашег данашњег. Волио бих да видим, како се на један умјесан и прегледан начин, приказује живот наше школе. Како се јавност, црквена и лаичка, обавјештава о садржају живота данашњих богословаца, и како се, истовремено, даје мотив и позив, садашњим основцима – који би, читајући овај часопис и сами могли добити жељу да сјутра буду цетињски богослови.

Нека буде овај часопис заиста утемељен на црквеном предању, и здравој Божијој науци, и нека има форму која је разумљива и приступачна најприје савременој омладини.

• **У последње време доста се прича о реформи богословског образовања. Шта ви о томе мислите, да ли је таква једна реформа потребна, и како је ви видите?**

Апсолутно је потребна таква реформа, јер се свијет око нас убрзано мијења. Стварност која нас окружује мијања „своје хаљине“, много брже него што је то био случај, у времену када

је ова школа први пут основана, средином XIX вијека, или у времену када је прије 25 година обновила свој рад. Суштински садржај црквене просвјете остаје, и увјек бива Један Исти – откривање Божије Истине и прослављање Бога, али облик и начини остваривања те просвјете, морају се уподобити времену, како би јеванђелска вијест била потпуно разумљива најприје будућим проповједницима, а онда и онима који буду слушали њихову ријеч.

• **Како видите место и улогу Цетињске богословије у црквеном животу Црне Горе данас?**

Будући да се ради о најстаријој средњој школи у Црној Гори, њен значај је неизмјеран, а њена улога незамјењива док год буде просветног рада у овој земљи. Самим својим постојањем и својом данашњом активношћу, Богословија свједочи виталност и вјечну младост Цркве у Црној Гори, на простору данашње Црне Горе присутне од апостолских времена, нарочито од IV вијека. То је снажна порука хришћанима, али и онима који су се отуђили од Цркве и нијесу чули њену „благу вијест“. Надам се да ће управо у вашем часопису бити приказано колико и како наставници и ученици Цетињске богословије учествују у свим сегментима црквеног живота, с краја на крај Црне Горе, и тако свједоче Бога свим грађанима Црне Горе и много шире од ње. А у коначном, највећи значај ове школе јесте управо у ономе због чега је школа и основана – у образовању и оспособљавању нових посленика на њиви Господњој, који ће проповједати Христову науку у временима која су пред нама.

*Разговор водили Ненад Мијановић и
Недељко Томић, ученици IV разреда*

КРАТКИ ИСТОРИЈАТ ЦЕТИЊСКЕ БОГОСЛОВИЈЕ

Основна школа коју је на Цетињу отворио владика Раде била је главна и условно речено највишег ранга школа у Црној Гори до 1863. године, када је почела са радом Привремена богословија. Те године склонио се у Црну Гору испред зулума херцеговачких ага архимандрит Нићифор Дучић. То је вријеме почетка вишедеценијске владавине Црном Гором књаза и потоњег краља Николе Петровића (1860–1918). У договору са тадашњим цетињским архимандритом Иларионом Рогановићем отворио је Привремену богословију у септембру мјесецу 1863. године. Почен пређашњим добрим искуством са кратковременим радом Привремене богословије, књаз Никола потрудио се за обезбјеђење основних предуслова за живот и рад једног богословског завода утемељеног по правилима и мјерилима за ту врсту образовних институција. Приликом свог дипломатског пута у Петроград крајем 1868. године, међу осталим питањима које је рјешавао на царском двору, књаз је издејствовао финансијску основу за отварање Богословије и Женског односно Дјевојачког института, за школовање и васпитање женске младежи. Редовна годишња помоћ Богословији од 8.000 рубаља и Дјевојачком институту од 5.500 рубаља из царске Русије чинила је основу њиховог материјалног опстанка и рада све до 1915. године. Школски план и програм за новоотворену Богословију са-

Проша Милан Костић

ставили су протојереј Михаило Рајевски, свештеник при руском посланству у Бечу и Милан Костић, свршени студент Кијевске духовне академије у рангу магистра. Свети Синод Руске Православне Цркве одобрио је, на тражење књаза Николе, овај школски план и програм односно – Устав и учевни план Цетињске богословије. Свечано отварање и благослов рада извршени су 18. септембра (по јулијанском календару) 1869. године, а настава је почела сјутрадан. Просторије за учионице и смјештај полазника додијељене су у згради Биљарде гдје је Богословија са прекидима опстала све до насилног

изгона од стране нове безбожничке власти 1945. године. На предлог проте Рајевског, књаз је за првог ректора одредио Милана Костића док је врховни управник (директор) по положају био митрополит црногорско-приморски. Наставнике је бирао ректор, а књаз их је потврђивао. Школа је била трогодишња са по десет ученика у разреду, а они са најбољим успјехом примани су у завод (интернат) као питомци.

Васкрс Цетињске богословије

Митрополит Амфилохије Радовић је са владичанске столице равнога Баната у трон Светог Петра у Цетињском манастиру уведен руком Патријарха Павла 30. децембра 1990. године. Од првог дана своје митрополитске службе, како је и изрекао у својој приступној бесједи, све своје богодаро-

Протојереј-ставрофор Момчило Кривокапић

ване умне и физичке снаге уложио је у духовну и моралну обнову живог народног бића Црне Горе. Затечено свештенство и монаштво, исцрпљено дугогодишњом пастирском службом у крајње неповољним условима комунистичке одн. радикално атеистичке власти, ионако малобројно, није имало довољно снаге да одговори потребама које је постављао готово стихијски талас обраћања Цркви и њеном предању великог броја народа. Нови посленици на њиви Господњој били су неопходни. Ради задовољења духовних потреба не само Митрополије већ и на ширем плану, митрополит Амфилохије

предлаже а Свети архијерејски сабор Српске Православне Цркве прихвата на свом редовном мајском заседању 1992. године и благосиља да се обнови рад и духовно-просветна мисија Цетињске богословије. Први вд. ректора био је протојереј–ставрофор Момчило Кривокапић, архијерејски намјесник бококторски и парох у Котору. После одслужене Свете Литургије крај ђивота Светог Петра, 13. септембра 1992. године у згради Црквеног суда пригодном свечаношћу пред 38 богословаца и бројним гостима ријечи поздрава и благослова изговорили су митрополити Данило (који је и сам пре 80 год. одн. 1912. год. почео да учи тадашњу цетињску Богословско-учитељску школу) и Амфилохије. Министри просвјете Предраг Обрадовић и вјера Слободан Томовић, поздрављајући овај знаменити чин истакли су историјску вриједност и значај Цетињске богословије из које је изникло сво потоње више и високо школство у Црној Гори до данашњег Универзитета. Школски рад почео је у згради Црквеног суда, гдје су били и смјештени ученици, јер је још од 1941. године узурпирана Његошева Биљарда у којој је Богословија радила од 1869. године.

*Богословија Светиој
Петри Цетињској*

ЈОВАН ВЛАДИМИР ВИТЕЗ И МУЧЕНИК

„Молише се за мене, јосјого моја, а овај свети крсти заједно са вама нека ми судњег дана буде свједок да недужан умирем”

Живот и мученичка смрт

Благовјерни краљ и мученик Јован Владимир био је царског поријекла. Отац му се звао Петрислав, а дјед Хвалимир. Ова породица владала је у Захумљу и Превали (која се још звала Диоклитија, Дукља или Зета). Узима се да је Владимир рођен око 990. године, иако је то готово немогуће, јер се борио против бугарског цара Самуила свега неколико година по доласку на престо. Владимир је наслиједио свога оца и владао је Дукљом, дијеловима Илирије и Далмације. Престоница му је била у близини цркве Пресвете Богородице у Крајини (позната као Пречиста Крајинска), на западној страни Скадарског језера.

Још од раног дјетињства Владимир се одликовао највећим хришћанским врлинама. Био је смирен кротак и побожан. Дошавши на престо веома млад, око 1000. године, имао је тежак задатак

на својим плећима: **супроставити се двојици царева – византијском Василију II (976–1025) и бугарском Самуилу (997–1014), који су тежили да освоје Владимирово краљевство.**

Недуго затим, цар Самуило предузме војни поход на Владимирову државу (Дукљу). Владимир, знајући да је слабији, а и не желећи да пролива људску крв, склони се са

војском на планину Облик (у неким изворима Косогор). Самуило, заузевши Улцињ, опколи планину Косогор, зароби Владимира и одведе га у Преспу код Охрида, која у то вријеме бијаше престоница бугарског царства. Након што је заробио Владимира, цар Самуило осваја приморје, Босну и Далмацију.

Боравећи у тамници, краљ Владимир вријеме провођаше у посту и молитви. Једном приликом док му је доносила храну, Самуилова кћерка Косара (у неким изворима Теодора) се заљуби у Владимира и умоли оца да јој га да

Свети Јован Владимир на одру, гравира манастира Хиландара

за мужа, на шта цар и пристаде. Даве своју мезимицу Владимиру за супругу и поврати му краљевство, али да влада као његов вазал – **архонт**.¹

Године 1014. долази до битке између Бугарске и Византије, код Беласице, у којој византијски цар Василије страховито потуче Бугаре, а Самуило од превелике туге и жалости умрије. Њега на престолу наслиједи син Гаврило Радомир. Послије непуне године, како би осветио оца кога је Самуило убио, Радомира убија његов брат од стрица Јован Владислав (1015–1018) и преузима царски престо. Владислав зажели да убије и Владимира и позва га у Преспу на тобожњи договор. Косара, знајући какав је Владислав, молила је Владимира да не иде у Преспу, него

отиде она да извиди шта то Владислав смјера. Лукави и зли Владислав са свим почастима примио је своју сестру од стрица, а потом је упутио писмо краљу Владимиру у коме га поново позива да му дође у госте да разговарају као „стари пријатељи”. Уз писмо, послао му је и златни крст, као знак да му неће учинити ништа нажао. Владимир му је на ово одговорио: „Знамо да Господ наш Исус Христос, који је за нас страдао, није на златном или сребрном крсту разапет, него на дрвеном. Дакле, ако је твоје обећање искрено и твоје ријечи истините, пошаљи ми по монасима дрвени крст и уздајући се у помоћ Господа нашег Исуса Христа и полажући наду у живи крст и вриједно дрво, доћи ћу”. Владислав, испуњен лукавством, злобом и властољубљем, позива два епископа и са изасланством по њима шаље дрвени крст Владимиру, заклевши се да му ништа нажао неће учинити. Владимир повјерова у ово и заједно са епископима крену у Преспу. Владислав је жељео да га убије у

¹ Архонти (гр. ἄρχων, множ. ἄρχοντες) су били еупатриди са највећим степеном управљања, било их је девет. Њихова власт је у почетку била доживотна и због тога слична краљевској. Потом је ограничена, најпре на десет, а затим на годину дана. Један од архоната био је врховни заповедник атинске војске, док су други имали свештеничке и судске дужности.

пути, па му је поставио засједу, али је Бог учинио да се засједа препадне, јер им се пратња Владимирова учини као војска Господња, те су се сви разбјежали. Владимир, жив и здрав дошавши у Преспу, најприје је отишао у храм да се поклони и помоли Господу. Бијесан што му план није успио, Владислав нареди војсци да опколи храм и убију Владимира. Видјевши ово, благочестиви српски краљ, огорчен на епископе, помоли се Богу, причести и изађе испред храма гдје му одсјекоше главу, као мученику вјерном Христу Богу до посљедњег тренутка свог овоземаљског живота. Ово се догодило 22. маја/4. јуна 1016.

Велика чуда су се догађала над Владимировим светим моштима, па Владислав пун страха дозволи својој сестри Косари да може да сахрани Владимирово тијело гдје год жели. Косара однесе тијело у Крајину и сахрани у близини двора у цркви Пречисте Дјеве Марије – Пречиста Крајинска. Недуго затим, замонаши се у овој обитељи, умрије и буде сахрањена поред свог благовјерног мужа. Због мученичке смрти, због тога што му је глава одсјечена на правди Бога, Владимира у народу прозваше Јован, по Светом Јовану Крститељу, који је на сличан начин окончао свој живот, борећи се за истину и давши своју главу за њу.

Два вијека послјеје Владимирове смрти, око 1215. године мошти му бијаху пренијете у Драч, што видимо и из службе Светом Јовану Владимиру: „данас се весели град тривалски Драч, где лежи свето тело твоје и где исцељује све болесничке недуге“ (стихира на јутрењу). Недуго затим, мошти су му пренијете у манастир Светог Јована у Елбасану (Шин Ђон), који је 1381. године обновио албански кнез Карло То-

пија. Данас се мошти налазе у олтару храма Васкрсења Господњег у Тирани, а глава у светогорском манастиру Зографу.

Предања и легенде о Јовану Владимиру

Приликом битке код Косогора, док је зетска војска била опкољена Бугарима, војску су уједале змије отровнице, и народ, не могавши се излјечити, умираше. Свети краљ Владимир помоли се Богу да змијски отров изгуби моћ. Господ услиши молитве свога благочестивог витеза и од онога дана па до данас на Косогору ни једна змија нема отрова.

Док је Владимир био заточен у Преспи, проводио је дане и ноћи у посту и молитви. Једне ноћи јави му се анђеоло Господњи и рече му да ће се ослободити ропства, а затим ће мученичком смрћу задобити Царство небеско које је непролазно.

По једном народном казивању, Владимир је био у гостима код цара Владислава. Јахали су коње, а затим је Владислав потегао мач и одсјекао главу благочестивом краљу. Владимир, јашући ухвати главу и однесе је у манастир Светог Јована Бигорског гдје испусти душу. По предању овај манастир основао је сам краљ Владимир.

Пошто је Владислав заузео Владимирово краљевство и град Драч, једне вечери док је вечерао изненада му се приказао наоружани војник у лику Светог Владимира. Престрашен, Владислав је почео да запомаже, скочио је са мјеста у жељи да побјегне, али га је анђеоло ударио и убио.

Мишрополић црногорско-приморски, јошони Патријарх српски, Гаврило Дожић и чланови породице Андровић са крстом Светог Јована Владимира у Бару 1935. године. Иза Мишрополића стоји свештеномученик Пећар Ускоковић.

У насељу Острос у близини Пречисте Крајинске постоји бунар Светог Јована Владимира. По вјеровану становника овог мјеста, Владимир је долето на коњу са својом свитом. Коњ је закопао копитама, а краљ је рекао: **Овдје се зауставимо, овдје копајмо. Ту ћемо наћи воду.** Овај бунар је бисер живе воде у том безводном крају.

Народна предања казују да је Владимир био и велики задужбинар. У свом овоземаљском животу саградио је неколико манастира, од којих су најпознатији: Пречиста Крајинска, Свети Јован у Елбасану, Свети Јован Бигорски, манастир Арденица у Албанији, манастир Светог Наума Охридског и цркву Светог Владимира код Улциња. Предање каже да је подигао и мјесто Владимирово у Македонији.

Култ Св. Јована Владимира

Већ је хиљаду година од блаженог упокојења овог српског витеза и мученика за вјеру Христову. Свих ових година, у народу живи култ Светог Јована Владимира и он је сваким даном све снажнији. Најупечатљивије сјећање на овог славног витеза сачувано је управо у крајевима којима је он владао. Породица Андровић из подрумијског села Микулићи традиционално чува оковани дрвени крст. По народном вјерованју ово је управо онај крст који је блажени Владимир добио од цара Владислава, а у знак залога вјере да му неће учинити ништа нажао. Микулићани су овај крст отели од Крајињана који су се потурчили, и сваке године чине крсни ход – литију са овим крстом од своје парохијске цркве Светог Николе па све до врха Румије. Андровићи су овај крст сачували до дана данашњег и крију га. Мјесто гдје га крију знају

Црква Свете Тројице на врху Румије

само два најстарија члана породице (у случају да један умре). Немамо тачних података када је почела ова традиционална литија. Зна се да је на врху Румије постојала црква, док је Турци нису срушили 1571. године. Литија је чињена сваке године на Духове до педесетих година прошлог вијека, када су је комунистичке власти укинуле. До тада народ је хрлио у литију пјевајући: „Крст се диже, Бог се моли, Господе помилуј”.

Сви су уносили по један камен на Румију, са вјером да ће црква поново долетјети када се сабере довољно камења. И гле чуда! Благословом Високопреосвећеног Митрополита црногорско-приморског Амфилохија црква је заиста „долетјела“ – 2005. године хеликоптером је спуштена на врх Румије метална црквица у којој се од 2009. године једанпут мјесечно служи Литургија. Сваке године улицама Бара, на празник Светог Јована Владимира 4. јуна пролази литија која је саставни дио

култа и поштовања овог великог војника и витеза Христовог, а коју је обновио барски свештеник Богић Фемић.

Свети Јован Владимир у иконографији

Постоји више старих сачуваних икона са ликом Светог краља мученика Јована Владимира:

Најстарија икона вјероватно је она на његовом ћивоту, али је превише деформисана, тако да би је требало реставрирати. Друга по старини је икона у манастиру Светог Јована Бигорског. По народном предању донијета је у манастир заједно са краљевим моштинама, и према запису, потиче из 1020. године. Трећу икону пронашао је у манастиру Светог Наума Охридског Свети владика Николај Велимировић, док је четврта икона она из књиге Служба и житије Светог Јована Владимира, која је штампана 1690. године. Икона је до испод појаса. Светац држи крст, хаљина је проста и окићена драгим

камењем. Светац држи одсјечену главу на тањиру, а на глави је обична круна са љиљаном. Пета икона налази се у трећем и четвртном издању службе. На њој је приказан цијели лик мученика. Свети Јован Владимир има круну на глави, десном ногом стоји на мачу, у десној руци држи крст, жезал и ловорику, а у лијевој своју главу на тањиру, под круном. Испод тога је натпис на грчком језику. Седма икона јесте она на зиду у манастиру Светог Јована Бигорског. Владимир је цео, са

круном и нимбом, у царској одори. У десној руци држи жезал са крстићем на врху, а у лијевој главу без круне.

*Икона из
службе
Светом Јовану
Владимиру*

Синајска икона, деишаљ

Веома интересантна и лијепа јесте **синајска икона Светог Јована Владимира**, која се налази међу синајским споменицима које је објавио В. Н. Бенешевич 1925. године. Ова икона се састоји из два дијела. На горњем дијелу представљена је Пресвета Богородица, која држећи Христа у облику анђела који се обраћа Мојсију, сједи у оквиру пламена (као „Несагорива купина“ која изображава пророчки образ Пресвете Дјеве). Мојсије је бос, са лијеве стране са окренутим лицем од Христа, док је у позадини лик овог пророка како се изува. Симетрично са Мојсијевом фигуром стоји Света великомученива Катарина Синајска, која је представљена са точком, као оруђем њеног мучења, у царском одијелу, са круном на глави и граном у руци. У доњем дијелу ове иконе насликан је Свети Јован Владимир на коњу, са круном на глави, а крст му је у десној руци.

Испод лика светитеља приказане су сцене из његовог житија. На слици у десном углу светитељ је приказан на коњу, а иза њега су мушка и женска особа, док се у позадини налази велико дрво. Лијева слика изображава Јована Владимира који јаше на коњу без главе, а одсјечену главу носи у рукама. Поставља се питање: шта је то инспирисало иконописца који је насликао ову икону? Највјероватније му је инспирација била грчка служба Светом Јовану Владимиру, коју је у Млецима 1690. године штампао Јован Пап који је био родом из Елбасана (Неокастра).

Јован Владимир у књижевности

Највише сачуваних свједочанстава о Светом Јовану Владимиру имамо управо у нашој народној књижевности. Први писани спомен овог мученика Христовог јесте управо његово житије које се налази у „Барском родослову” или „Љетопису попа Дукљанина”, а који је записао „поп Дукљанин”, највјероватније римокатолички свештеник из околине Бара. Из ове биографије настала су сва друга житија Светог Јована, као што су: Синаксар који је штампан у склопу службе Светом краљу и житије архимандрита др Јустина Поповића. Поред житија Јован Владимир се помиње и у многим епским пјесмама, као што су: *Краљ Владимир и свети Наум*, *Песма о краљу Владимиру*, *Пути краља Владимира*, *Дарови светио Јована Владимира*, и друге. Поред епских пјесама ту су и драма Лазара Лазаревића *Владимир и Косара*, као и опера Петра Прерадовића. У Лазаревићевој драми приказане су сцене Владимира који се моли, а војници гледајући га диве му се и коментаришу. Владимир, гледајући у сунце, моли се:

*Тебе ја љедам, добротворна звездо, сведоче
велике славе и савршенства твоје саздашћеља...
О! једино образ у овим љрсима зашворен;
ал' шај ће са мном и љоинуши. Сад сам
се дакле свети ољросио...*

Писали су о блаженом Јовану Владимиру и други наши писци као што су Стеван Сремац, Андрија Качић-Миошић, Јован Стерија Поповић и други. Црногорски краљ Никола I Петровић Његош помиње га у свом спјеву „Балканска царица”, гдје каже :

*На зейској њиви никло је љрво
Срљских владара владарско дрво!
Од Владимира ља до Ивана
Све шио је Срба и срљских сљрана...*

Значај Св. Јована Владимира

Личност Јована Владимира јавља се као ријетка појава у историји Српске Православне Цркве. Из претходно наведеног житија

можемо закључити да је Владимиров значај више духовне, него историјске природе. Својим животом свједочио је мир и љубав. Држао се двије највеће хришћанске заповијести, љубио је Бога и ближњег свог. Његове мошти објединиле су скоро све балканске народе и вјероисповијести. Тако данас Светог краља поштују и православни и инославни (римокатолици и муслимани), што се најбоље може видјети приликом Барске литије, која се чини на дан спомена Светог краља Владимира. У литији узимају учешћа и муслимани и римокатолици из Бара. Римокатоличка црква празнује Светог Владимира као блаженог, док је у православној он канонизован као Светитељ. Владимир је у себи имао нешто више него остали људи, али и више него владари. Та његова доброта и све врлине, па ако додамо и мученичку смрт, уздигле су га изнад осталих људи. Уз његову личност можемо додати епитет *идеалан*. Заиста, био је идеалан владар, идеалан сродник и пријатељ, а изнад свега тога био је идеалан хришћанин, који је својим светим животом заиста свједочио хришћанску вјеру и био истински духовни **вitez Христов**, који је и пострадао на правди Бога.

*Часољису љрилаођен истио-
имени наљрађени Светиосавски
шешаи из љредмета Историја
Срљске Православне Цркве*

Недељко Томић, ученик IV разреда

СВЕТОМ КРАЉУ ЈОВАНУ ВЛАДИМИРУ

Црна Гора слави Краља мученика,
Великог војника, славног побједника.
Што страда за вјеру, све нас да просвети,
Гледајућ' на Христа, који нас освети.

**Празнујемо сада Светог Владимира
и молимо Бога да нам даде мира.**

Владарског си рода краљевине Дукље,
Ал' претрпи, Свети, ти велике муке.
Милом Богу слава, који те прослави,
Светитељем дивним који те објави.

**Празнујемо сада Светог Владимира
и молимо Бога да нам даде мира.**

Као што је Господ спас'о човјечанство,
Тако и ти освети своје отачаство.
Твоје мошти красе православну вјеру,
И свједоче твоје страдање у тијелу.

**Празнујемо сада Светог Владимира
и молимо Бога да нам даде мира.**

Душмани ти, Свече, одсјекоше главу,
Одсјекоше Свети, ал' нису у праву.
Убише те они на Божијој правди,
Посијекоше тебе, царства твога ради.

**Празнујемо сада Светог Владимира
и молимо Бога да нам даде мира.**

За твој српски народ Богу се помоли,
Помол' се, Јоване, да он злу одоли.
Да избави цијелу твоју отаџбину,
Ти клекни пред престо Божијему Сину.

**Празнујемо сада Светог Владимира
и молимо Бога да нам даде мира.**

ЦРКВА КАО ИКОНА СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ

Уопште о Цркви Христовој

Вољом Оца, кроз Сина у Духу Светоме, изволи се Богу у Тројици да створи свет и човека. Створивши човека, Бог му даје слободну вољу, којом се овај руководи, обманом ђавола грешити и удаљава се од исконског савеза склопљеног након стварања. Бог је ипак толико заволео своје створење да је Сина Својега Јединородног дао да се оваплоти, да као Бог уздигне палог, и да му омогући спасење и поновно обитавање у љубави Његовој и у заједници с Њим. Вољом Пресвете Тројице, Господ Исус Христос се рађа од Пресвете Богородице у времену и започиње своју искупитељску, жртвену, а за људе спаситељну мисију на земљи.

О Цркви је немогуће причати, а не поменути прву историју Христове Цркве, не поменути делатност Духа Светог и велика дела Светих Божијих људи. Ова историја Цркве јесу Дела апостолска, у којима су описана сва чуда и дела која су у име Христово чињена, а надахнута Духом Светим и извршена кроз служитеље Његове – Свете апостоле. Црква је истинско Тело Хри-

стово, тј. истински орган који Духом Светим дела и извршава вољу своју у свету. Најважнији моменат за установљену Цркву на земљи јесте моменат примања Духа Светог, тј. Њего-

вог силаска на Апостоле. О овоме сведочи пророчанство Светог пророка Јоила, који је пророк Духа Светог, а на кога се позива Свети апостол Петар у првој својој беседи након силаска Светог Духа на Апостоле речима: „И биће у последње дане, говори Господ, излићу од Духа мојега на свако тијело, и прорицаће сино-

ви ваши и кћери ваше, и младићи ваши видјеће виђења и старци ваши сањаће снове“ (Јл 2, 28-32). Свако је био у могућности да чује проповед о спасењу које је Господ припремио за све људе. Као што је Господ у Вавилону сишавши помешао људима језике због њиховог престапа према Њему, тако је и на свету Педесетницу сишавши, поделио језике да би свако чуо Блугу вест о Његовом спасењу. Као што су Света Тројица у ствари Један Бог и као што је Један Бог у Тројици, тако је и Црква састављена из безброј људи у једно у Христу – Тело Његово, један Дух, и руководећи се тим Духом

*Силазак Светиої Духа на Ајосџоле,
фреска у Саборном храму Светиої Јована Владимира у Бару*

сви који су Га познали узносе славу Оцу, узносе Жртву, која се и у векове жртвовала, и жртвоваће се за све људе и за сва времена, кроз коју се сви спасавамо и добијамо вечно блаженство и слободу. Као што је Бог постао човек, тако ће и човек постати бог по благодати. То се осећа и у речима Светог апостола Павла: „Не живим више ја, него живи Христос у мени“ (Гал 2, 20). Наиме, Свети апостол Петар је Христа исповедио као Сина Божијега, и на том „камену“ Христос је утемељио Цркву своју: „И врата пакла неће је надвладати“ (Мт 16, 18) што сведочи о њеној снази и дуговечности. Дефиницију Цркве дао је и Свети апостол Павле, који такође сведочи о њеном божанском пореклу, њеној суштини и пуноћи у Господу Исусу. Црква је по њему: „Тијело Његово, пуноћа Онога који све испуњава у свему“ (Еф 1, 23).

Црква на небу и на земљи

Бог Отац, Бог Син и Бог Свети Дух су заједница која обитава у вечности. Света Тројица је небеска Црква и она је праслика данашње Цркве на земљи. Господ Исус Христос, дошавши на земљу и основавши Цркву на овом свету, употпунио је управо овом небеском Црквом Пресвете Тројице. Када је Господ Исус Христос на Крсту пострадао, Његово тело су проболи копљем, из којег су истекли крв и вода. Дакле: „Христос не дође само водом, него водом и крвљу; и Дух је онај који сведочи, јер Дух је истина. Јер је Троје што сведочи на небу: Отац, Логос (Ријеч) и Свети Дух; и ова тројица су једно“ (1 Јн 5. 6, 7). По Господњем обећању, Он благодат Светога Духа оставља Апостолима да крсте све народе, али не само водом, као што је то чинио Свети Јован Крститељ крштењем покајања, већ

водом и Духом. Апостоли се руководе овом Христовом заповешћу: „Идите, дакле, и научите све народе крстећи их у име Оца и Сина и Светога Духа“ (Мт 28, 19). Оно што је било основно за рану Цркву Христову је то што: „Бијаху постојани у науци апостолској, и у заједници у ломљењу хлеба и у молитвама“ (Дап 2, 42). Ове четири особине првих хришћана Духом Светим научених, очувало је Цркву Христову кроз векове и све до данас. Због тога је ово једина заједница људи која две хиљаде година не може да пропадне, и ко зна колико ће још живети, само ако људи наставе да испуњавају и држе законе првих, истинских, *свешћих* хришћана. Црква Господња је такође представљена и као невеста Христова, која није савршена као Он и која се мора поправљати. Христос је пак, представљен као њен савршени Женик, који није склон променама и савршен је од почетка. Црква, будући основана од

Бога, немогуће је да буде грешна сама од себе, али је свакако место где ће се сакупљати грешни, кајати се и очишћавати грехова, јер Црква иако несавршена невеста, састављена од несавршених хришћана, постиже успех ако је пуна таквих којима треба очишћење, јер: „Не требају здрави љекара, него болесни“ (Мт 9, 12). Ми своју несавршеност побеђујемо управо жељом да постанемо бољи, и да следимо Христа, те да се тако покајани и очишћени присајединимо са Њим кроз свету Тајну Причешћа и успемо да се назовемо члановима Цркве Његове, тј. божанског Тела Његовог.

Црква, светотајинска заједница Духа Светога и људи

Света тајна је свештена радња у којој под видљивим обредом свештеника, невидљиво, а реално и истинито учествује Бог у Тројици. Опште су под *тајнама* људи подразумевали и

Црква - заједница под управом епископа, који представља живу личност самој Христиа; Његова Свешћост Патријарх српски Иринеј и архијереји Српске Православне Цркве сабрани у Пећкој патријаршији на засиједању Свешће архијерејској сабора, мај 2016.

читав Христов живот, Његово чудесно рођење од Пресвете Богородице, Његова чуда и Васкрсење из мртвих. Господ Исус Христос нам је по Вазнесењу Своме оставио Светога Духа у Цркви, коју ће Он водити, али не само Он, већ и Бог Отац кроз Сина (Логоса, тј. Реч Своју) у Светоме Духу. Значи, то је дело целокупне Пресвете Тројице, јер све што се у Цркви дешава, дешава се вољом Његовом, управо на овај начин, дакле вољом Оца, кроз Сина у Духу Светоме. Пресвета Тројица и јесте предвечни савез Бога, и као такав увек је у договору. Све се дакле, своди на слободну вољу Лица Пресвете Тројице, јер је Он једини апсолутно слободно Биће.

Иницијативом Оца и саглашношћу Сина и Духа Светога, Црква добија сву могућу благодат Свете Тројице кроз Њеног сведока на земљи – Духа Светога, и кроз свете Тајне Божије. Најважнија света Тајна за човека коју је сам Господ установио на Велики четвртак јесте света Тајна Евхаристије. Господ је узевши хлеб у руке, благословио и дао ученицима рекавши: „Узмите, једите ово је тијело моје“ (Мт 26, 26). А потом је узео чашу говорећи: „Пијте из ње сви; јер је ово крв моја Новог завјета која се пролијева за многе ради отпуштења грехова“ (Мт 26, 27-28). Господ нам оставља све-

ту Тајну Евхаристије као образац исповедања и узношења жртве Богу, кроз коју ће се извршити будуће спасење многих. Сваки који се причести светим Тајнама Христовим неће умрети, него ће вечно живети у Господу Христу. Ми примањем светог Причешћа у себе, примамо самога Господа, то јест

*Тајна вечера -
Света тајна Евхаристије*

примамо нестворене божанске енергије Христове. Кроз њих се од Бога благодаћу Његовом изливају на свако тело. Ова света Тајна је од најранијих времена у Цркви схваћена као тајна, у којој је, и после Свога вазнесења на небо, присутан сам Господ Исус Христос. Света Евхаристија, пре свега упућује на Цркву, која је заједница под управом епископа, који пред-

ставља живу личност самог Христа. Господ Исус Христос представља наш залог тог вечног царства и живота, а пре свега нашег васкрсења. То значи да је сећање на Васкрсење кроз Христа, нада за наше спасење и Васкрсење, које ће се десити после Другог Христовог доласка, то јест у будућем веку, где је Господ Исус залог, а света Евхаристија постаје не само сећање, него реалности будућности и прошлости.

Света Тајна која је у Православној Цркви остала као обред до данас, а по примеру Самог Христа, који је, по својим речима испуњавао закон, а ни-

је га укидао – света Тајна Крштења је остала као Његов испуњени закон, као потребно сведочанство за улазак у Његову Цркву и као ново рођење сваког хришћанина. Човек својим погружавањем у воду умире за грех и рађа се као нови човек, ослобођен прародитељског греха, а и личних грехова. Тројично погружавање има и симболику Тројичног исповедања Пресвете Тројице, то јест у формули Крштења свештеник изговара: „Крштава се слуга Божији у име Оца и Сина и Светога Духа“, а новокрштени исповеда веру у Пресвету Тројицу читањем Символа вере. Света Тајна Крштења не може да се понавља, јер она представља духовно буђење човека и примање у Христову Цркву. Праслика овог нашег новозаветног Крштења било је

крштење покајања Светога Јована Крститеља, који је само припремао верне за Онога, за којег је и сам сведочио: „Долази за мном јачи од мене пред ким ја нисам достојан сагнути се и одријешити ремена на обући његовој“ (Мк 1, 7). Онај кога је Свети Јован сведочио, и Сам је дошао код њега да га крсти, те да тако испуни сав ондашњи закон. Јер када је Господ напунио тридесет година на земљи, пред своју проповед, а по јудејском обичају, изашао је на реку Јордан да га Јован крсти. Али, Господ Исус Христос није дошао на Јордан да би се омио водом ради очишћења од

грехова, или да би се покајао. Господ Исус, већ будући чист и безгрешан, дошао је да преко Јордана, својим погружавањем у воду, освети све воде, како би им дао Свој благослов и Своју енергију, како би и оне постале животворне и исцелитељске воде. И у данашњем обреду свете Тајне Крштења остала је

Бојојављење -
Света тајна Крштења

молитва за призив Светога Духа, Који освеђује воду и чини је благотворном за новокрштенога.

Пресвета Тројица је непрестано у Цркви и у свим њеним светим Тајнама, а сведочанство за то имамо на самом Крштењу Господа Исуса Христа. Крштење Господње се данас у Православној Цркви прославља као Богојављење, грч. **Θεοφάνεια**. Ово је веома важан догађај, како за ондашње Христове следбенике, тако и данас за

Цркву Христову, па и за све хришћане. На овај дан се јавила Пресвета Тројица, објавила и посведочила Бога на земљи. Свети Јован Крститељ је крстио Господа у Јордану, а након Крштења, Бог излазећи из воде, видео је небеса отворена и Духа Светога, Који је у виду голуба сишао са неба, и чуо се глас Бога Оца Који је рекао: „Ти си Син мој љубљени који је по мојој вољи“. (Мк 1, 11) Ово је догађај у коме се први пут у Новом Завету објавила Пресвета Тројица у целини. Овог Сина кога Отац назива љубљеним, управо је Онај, кога су кроз читав Стари Завет пророци

објављивали, и на кога је указивао и последњи пророк и претеча Христов Свети Јован Крститељ речима: „Где Јагње Божије које узима на се гријехе свијета“. (Јн 1, 29) Бог се као Пресвета Тројица људима открио тек након Христовог доласка на земљу, тј. на Његовом Крштењу. Ово божанско јављање Пресвете Тројице има великог значаја и за саму Цркву која је на земљи. Установом Крштења, кроз Крштење Христово, тј. Самим Христом, који је Друго Лице Животворне Тројице, Црква, у којој сада постоји света Тајна Крштења, освећена је, и посведочена као икона Пресвете Тројице. Пошто је на Христовом Крштењу учествовала целокупна Света Тројица, то значи и да се на примању сваког хришћанина у Цркву, Крштењем заиста кроз благодатне дарове, пројављује Пресвета Тројица, па се и на Миропомазању даје божанска благодат Светога Духа новокрштеноме. У апостолско време је полагањем руке на главу новокрштенога ова благодат била пренешена са апостола на њега, али не само као сведочанство Крштења, већ и код изабраних као дозвола, тј. као „рукојолопање“ за служитеља Божијег. У току многовековне хришћанске праксе, установљена је и света Тајна Миропомазања, у којој се помазани удостојава примања Светога Духа у себе. Сваки који се миропомаже добија *ієсчай гара Духа Свештога*.

Сваки који се крштава, у Христа се облачи и у Његову се Цркву прима, тј. у Његово се божанско Тело – Цркву облачи и постаје једно са Њим. Тако и Свети апостол Павле поручује Галатима: „Ви који се у Христа крстисте, у Христа се обукосте“ (Гал 3, 27). Облачење у Христа подразумева и облачење у Његову смрт и Васкрсење: „Тако

се са Њим погребосмо кроз Крштење у смрт, да би као што Христос устаде из мртвих славом Очевом, тако и ми ходили у новом животу“. Облачење у смрт са Христом, аутоматски нас облачи и у Васкрсење са Христом, јер када са Њим уђемо у благодатну заједницу Цркве, нама је „Све и у свему Христос“ (Кол 3, 11). То значи и по сведочењу Светог апостола Павла у посланици Галатима: „Ако са Њим умријемо, с Њим ћемо и живјети“ (2 Гал 2, 11). Будући да смо крштени у Христовој Цркви, постајемо једно Тело с Њим, дакле учествујемо и у смрти и у Васкрсењу Његовом. На тај начин се на све хришћане шири благодат Христовог Васкрсења у Цркви, и присаједињавајући се са Богом, постајемо заједничари у Васкрсењу, очекујући Вечни Живот, чији је зачетник Сам Христос, омогућивши га Својим Васкрсењем. – Света Тајна Крштења нам сведочи да је то заиста божанска Тајна откривена и посведочена Пресветом Тројицом, кроз коју показујемо и смрт, погребљење, и поновно рађање, дакле Васкрсење, (*символика іюіруживања*) где се дакле, показују све етапе живота свакога од нас, па и живота Христовог на земљи. Стога, подражавајући Христа и Његову Цркву, свету Тајну Крштења сматрамо као божански откривену тајну, која представља широм отворена врата за примање свакога у Његову Цркву, која је кроз ову свету Тајну посведочена као икона Пресвете Тројице, Која у њој учествује и даје благодат свакоме, ко у ову Тајну ступа.

Часојису ірїлаіођен ісїоїмєни наїрађени Свешосавски шємаїї из іредмєїша Доїмаїїка

КАКАВ ЈЕ ДУЖАН ДА БУДЕ ПРАВИ СЛУЖИТЕЉ ТАЈНА ХРИСТОВИХ

Писмо оца сину

Радujem се љубазни сине мој, кад сам из пошљедњег твог писма видио, да нису остали бесплодни моји савјети; у њему се јасно види младићски жар и одушевљење, но ја се још нисам одлучио да ти благослова дам. Ти од мене тражиш дозволу, сам себи бираш пут будућности; ти намјераваш да примиш велико звање свештениково. Та ти је намјерна похвална. Но имаш ли ти снаге да испуњаваш све оно, што скопчано са чином свештеничким? јеси ли се довољно приуговорио? јеси ли ти у стању да будеш свештеником? знаш ли какав је дужан да буде прави служитељ тајна Христових? То су питања на која ти мораш предходно одговора да дадеш. А прије, него ти дадем благослова, изложићу ти, шта се тражи од свештеника у његову животу и раду, па онда то примјени на себе, на свој карактер и нарав; па ако тада нађеш и увидиш да си способан за тај чин, благослов ће Божији на те сићи.

Твој садањи положај и твоје године захтјевају да себи изабереш једну опредјелену идеју за живот, којој ћеш ти тежити од сад па до пошљедњег ти часа. Та идеја – општа свима људима јесте: бити од користи ближњем. Она се указује у свијету врло разнолико, јер је и наша служба за опште интересе различна, али све те службе морају тежити и приступати што боље и лепше општој цијељи – благостању не појединца него свију у опште. Жалосно

је то, ако ко год изабере поприште свог рада једино ради личних интереса: он неће нигда бити задовољан са својим стањем; он неће моћи напунити ничим празнину свог срца; он ће тражити само, што се слаже са његовим себичним назорима; његов ће крај бити ништаван; он ће при издисању на смртној постељи сам себе осуђивати, јер ће тада тек увјерити се да је сав живот и рад

*Свети Јован
Кронштајтски –
правило њасшира
и узор вјерних*

његов био бескорисно звоно у кругу, у коме се кретао за живота; тад ће тек видети да је добивени таланат закопао и да никаква интереса није пружио оном највишем бићу, које му је дало живота и снагу, те које с пуним правом има и да захтјева од њега извјешће и одговор за живот и рад овдје на земљи.

Не примај сине ово звање прије, док се пажљиво не испиташ и не увјериш, да имаш толико енергије и одважности у себи, да нећеш лако пасти ни у какво искушење, да ћеш се постојано и успјешно борити са свима страстима и да ћеш вазда настојати да их побједиш.

Човјек, какво било звање да је себи изабрао за услугу општој ствари, свагда заслужује поштовање и уважање, ако га само врши с достојанством, одушевљен том идејом, да ће се старати да што више жртава принесе на олтар свестраног благостања народног; и што је више његово звање с тим му се даје и боља прилика за то, али тад се захтјева од њега више и способности за испуњавање својих обавеза, пожртвовања и борбе са самим собом и са својим страстима. Према томе боље је изабрати и мање звање, само нек је према твојим силама, него веће, коме не можеш удовољити као што треба. Осим тога могао би служити на подсмјех другим. Ето зашто је неопходно потребно да себе испиташ, које су силе тако неразлучно спојене са звањем, које си сам изабрао.

Ти хоћеш да се одлучиш на свештенство. Но треба да знаш да свештеник представља сав народ, а пред народом опет он представља служитеља Божијег. Шта може бити узвишеније и

светије од тог великог звања? Али уједно и шта може бити трудније од њега? Од свештеника се с правом захтјева да својим моралним животом служи за примјер свима хришћанима. Истина човек је слаб; он може заћи у заблуду; пасти у искушење; па чак може потамњети и његова морална страна; али људи гледају кроз прсте само преступе онијех, који се не убрајају у свештена лица. Онакове погрјешке које се на мирским особама скоро и не примјећују, служе свештенику као велики укор, а његовој пастви на саблазан. Помисли само како је одличан свештеник у сваком погледу; он се никада не може мијешати у свакојака друштва; њега свукуд и свакад лако познају; његов сваки покрет и свака ријеч најприје ће наићи на оштре и озбиљне примједбе. По том можеш знати колико је нужно свештенику благоразумља, тврда и постојана карактера, власти да надвлада себе и своје страсти, да не би изгубио углед међу људима и да не би дао повода да о његову владању хрђаво тумаче и говоре други. Не заборави и то да је свештеник увијек предмет особите пажње од стране пастве, једни траже у њему примјер хришћанског и човјечанског владања, а други једва чекају прилику да нађу код свештеника свог какву слабу страну, којом ће му моћи пребацивати његов нехришћански живот.

Звање велико остаће вазда великим, али који се налази у њему, може постати недостојан тог звања лакоумслено, по незнању или хотимично. И тешко таквоме! Кад понизи себе код других, увидеће и сам своје понижење и пад, те ће га то мучити у души и срцу. У свим радовима таквог човјека увиђа се сумња и колебљивост, због чега и не може бити ни у каквом дјелу његовом правог успјеха. Не примај

сине ово звање прије, док се пажљиво не испиташ и не увјериш, да имаш толико енергије и одважности у себи, да нећеш лако пасти ни у какво искушење, да ћеш се постојано и успјешно борити са свима страстима и да ћеш вазда настојати да их побједиш. Чистоћа службе свештеничке је саразмјерна силама људским т.ј. нама свештеницима даје се онакво бреме, које може снага човјечија понијети; од нас се не захтјева ништа надприродног и необичног, што човјек не може учинити; а што се увађају у свијету такви трудови, који нису корисни по друштво људско, томе су криви сами људи; они раде без предходног доброг, зрелог премишљања; они примају на се звање, а нису се ни приуговорили за њ` како треба, а из те неприправности и неспреме произилази као природна пошљедица то, да они рано покваре своје срце, које нема праве чистоће и љубави, какво је потребно у свештеничкој служби.

Чистоћа срца је неопходно потребан услов за будућег свештеника; без ње свештеник не може испуњавати своју службу како би требало; порок, који се завукао у срце његово, загријеваће га и распаљивати, а тим ће постепено у њему гасити свака искра доброте и благодјетели; а ако не будеш настојао да се порока опростиш, он ће те често мучити и тиме убијати у теби мир и спокојство душевно. Представи себи како у рукама држиш бескрвну жртву пред престолом Свевишњег, па кад ти приносиш ту свету и велику жртву за опроштење гријехова људи, теби подобних, шта може бити светије, узвишеније и величанственије у служби једног човјека, ако не то дивно службовање. – Ти стојиш лицем лицу пред Богом; ти заступаш грјешнике пред Оцем небесним; ти Га умољаваш крвљу Сина Његовог да опрости гријехе људима слабирим; на тебе управља погледе сав народ са страхом и уважењем; према

Света Лишурџија у Саборном храму Христивој Вакрсења у Подгорици

Цетињски бојословци у литији улицама Цетиња на Недељу православаља

твојом заступању свак се нада да ће добити оно, за што моли; у твојим су рукама молитве и наде вјерних; они су их теби повјерили, да их као служитељ Божији преставиш чисте и пријатне Богу – па, шта ће бити с тобом, кад се ти само сјетиш, да је твоје срце нечисто, да су гријешне помисли оцрниле твоју душу, да се твоја помутила и узнемирила, јер гледаш међу онима, који те окружавају, достојније него што си ти? – Не могу ти представити каква чувства обузимају свештеника у том тренутку; али кажем ти, да му се тада тресу руке од страха, језик се укочи и презирање самог себе овлада тада његовом душом. Пошље тога, ко приступи олтару, тај или је са свим безуман, луд, или нема у себи савјести а у срцу љубави према вјери.

Ако се порок коснуо својим нечистим прстима твог срца, то ти не савјетујем да примаш на себе звање свештеника, оно би ти на тај начин донијело само грижу и мучење савјести; ти не би био способан тада да с вољом вршиш све, што је дужан свештеник вршити у животу. Како ћеш ти узносити Богу молитве твоје пастве ако ти

сам осјећаш у себи недостојност? Како ћеш ти сам учити повјерене ти непорочности и чистоћи, кад сам познајеш тежину свог гријеха? У свима радњама твојим мисао на твоје гријешно стање збуњивала би те, а збуњен дух свагда бива слаб, немоћан.

Предпоставимо и то, да си ти при школовању свом остао вјеран добродјетели, али малена је та једна добродјетел за оно звање, које си наумио да примиш; још се много другог иште од тебе. Нећу ти набрајати сва добра својства, која треба да красе душу и срце свештенику; знам да су ти о том много говорили и твоји наставници. Ја ћу ти поново у шљедећим писмима дати што јаснији поглед на живот свештенички и при том разматрању указиваћу ти на главније, најпотребније врлине доброг пастира. Предмет је овај особито важан, о њему треба говорити са великом пажњом, за то ћу оставити за идуще писма, које ће и без тога бити врло важно и од велике користи по тебе.

*Преузето из часописа
„Дабробосански источник”, год. 4,
бр. 04-05; Сарајево 1890.*

Дужност пастира духовних

Бесједа маџуранџа Велибора Крајишника,
изговорена у Цейињском манаџиру џоком Великој џосџа, 2016. џодина.

Уиме Оца и Сина и Светога Духа. Ваше Високопреосвештенство, Високопреподобни оче игумане, Високопречасни оче ректоре, часни оци, уважени професори, драга браћо и сестре.

У љубави се највише проналази жртва и колико ту жртву изразимо на другом човеку толико га и волимо. Верујем да је животна жеља свих нас који овде стојимо, благодарећи Богу, да у овоземаљском животу освојимо срца свих наших ближњих, а и наших непријатеља. Данашњи свет нас таквима чини да одбацујемо једни друге; ствара ограду између нас да бисмо заборавили зашто смо дошли и у каквом смо блаженству створени да живимо. Да ли живимо у друштву које подсећа на време када је живео Ноје, пре него што је ушао у барку? Или на Лотово окружење, Содому и Гомору? Грех је данас тако отворен и бесраман као што је био и тада. Свако је од нас изневерио Бога на разне начине и сви смо делимично криви за ово лоше стање. Господ Бог који је створио све ствари, чини ми се да је елиминисан из наших школа, владе, посла... Чак је нападнут и у уметности и забави, а и кроз светске изуме – радио, те-

левизију, филмове... Сатана је лукаво посејао грешне мисли, идеје и могућности у умове људи и то тако да је Господ Исус Христос, са свима што је учинио, што представља и за шта се залаже, потпуно изгубљен из вида.

Е, у оваквом данашњем полумрачном животу треба да проповеда пастир и дела својим личним примером као неко ко ће то помрачење да отклони својим добрим делима у животу и примером свога свештеничког звања. Ово наше призивање има задатак да се жртвујемо за поверени нам народ; да своје најсветлије мисли, своје најчистије жеље и своје најтоплије молитве упутимо ка њима.

Сви ми добро знамо да се због своје велике гордости и славољубља одвојио један анђеоло и његове присталице од Господа, а зашто не би и данашњи човек, коме је све дозвољено, јер живимо у свету слободе и демократије? Заборављамо да „не живимо само од хлеба, него и од сваке речи, која долази из уста Божијих“. Због овога нам Господ кроз своје ученике, а и кроз Своје речи, даје савете, речи које треба да сведоче позваног пастира да свој пут не ставља у други план, да не буде замагљен, исцр-

тан знаковима које воде ка споредном путу не рачунајући притом препреке на њему. Његова је дужност да поверено му стадо сачува и да га из овога света изведе у Царство небеско и да за њега одговара на Страшноме суду.

Зато је потребно да пастир не падне у страшне страсти које од пастира чине вукове, да не падне као старо-заветни свештеници Офнија и Финес, синови првосвештеника Илије, који су неморално вршили службу и жртво-приношења. Да ли и ми због страсти гордости, среброљубља и властољубља треба да изгубимо љубав Божију, љубав према ближњима? Наша је дужност, драга браћо и сестре, да се Христова вера усели у срца ваша, а пре тога и у наша, да увек говоримо што нам лежи на срцу, да творимо вољу Божију, да својим животом и делима сведочимо и да са великом побожношћу проповедамо живе речи нашега Спаситеља: „Ја сам Пастир добри. Пастир добри живот свој полаже за овце.“ Ако ове речи Господње не схватимо на прави начин и не прихватимо, цабе нам школе, цабе дипломе, полагаји, цабе нам све ово што причамо. Па зар треба да заборавимо жртву нашег Господа Исуса Христа, Који је добровољно прихватио проклетство на Себе које је претило целом човечанству. Као да неко ко не подлеже осуди, прихвативши да умре уместо осуђеног на смрт, избавља њега од смрти, тако је поступио и Христос. Примивши на Себе проклетство, Он је људе избавио од проклетства и учинио нас наследницима благослова Авраамова. Наследницима, међу којима пастири стоје као „видело свијету“, као светионици који желећи и живећи животом правога верника и вернога слуге достојног звања, бивају нама пример свега доброг што је Господ створио.

Много пута се питамо зашто после ведрога и сунчаног дана, који свако живо биће доводи до лепоте и осмеха у дубини душе, долази киша и олуја, зашто долазе у наш живот и ти људи који нам стварају лошу слику о животу. Ипак схватамо да је то само искушење које ће нас пратити током нашег живота овде у овој пустињи и да их једино можемо победити уз помоћ љубави и молитве. Тако да у овим ситуацијама највише делује пастир, чија светлост треба да светли пред људима како би они видели добра дела – јер народу је увек потребан неко ко ће га водити и усмеравати ка путу истине и правде – да би тиме прослављали Оца Који је на небесима. И после Египатске пустиње, разних судија и пророка, па чак и после доласка нашега Господа народу је потребан руководитељ, духовни отац који, осећајући унутрашњи призив према своме позиву, не оставља своју паству као најамник када види вука, него – испуњен љубављу према своме позиву – чини срце ризницом блага Божијег, јаке вере, добре наде, светле љубави и добрих дела. И овакви пастири пале буктињу жара у срцима нашим иако знамо да смо сви наследили грешну природу.

Зато је потребно да сви ми преиспитамо свој лични однос са Богом, да будемо савршено сигурни да смо се потпуно предали Господу и да смо Га примили у свој живот као Господа и Спаситеља. Немојмо да играмо игру претварања пред Господом, него живимо тако да непрестано проповедамо име Христово, да не будемо мала деца коју љуља и заноси сваки ветар учења, него да, обједињујући се међусобно љубављу, понављамо речи Светога апостола Павла: „А живим не више ја, него живи у мени Христос“. Амин.

Пут за Емаус

*Бесједа маџуранџа Николе Рашковића,
изговорена у Цеџињском манаџиру током Великој поџта 2016. године.*

Уиме Оца и Сина и Светога Духа. Ваше Високопреосвештенство, Високопреподобни оче игумане, Високопречасни оче ректоре, часни оци, уважени професори, драга браћо и сестре, данашње Светојеванђеље нам говори о двојици људи који су кренули на пут. Пут који води за Емаус, село које се налази у близини Јерусалима. Али ниједан од њих није знао да ће то наизглед обично путовање донети битну промену у њиховим животима. Како они, тако и ми крећемо на пут, на наше лично животно путовање у којем нисмо могли да бирамо родитеље, да ли ћемо бити рођени у неком селу или великом граду, као хришћани или неке друге вере, али поред свих ових чињеница, ми смо

кренули у једном правцу одакле нема назад. Пролазимо кроз разне ситуације, разне догађаје, прво детињство, па полазак у школу, потом факултет, онда се запослимо, па оснивамо своје породице... Кроз све то мења се и наше расположење, весели смо, тужни смо, разочарамо се и много штошта друго што прати живот. Али такође сретнемо многе људе на том путу: родитељи, рођаци и пријатељи, а поред свих њих прође и Онај који је најбитнији да се са њим добро упознамо и зближимо, а то је нико други него сам Господ. Читајући Свето Писмо можемо видети како се кроз Стари и Нови Завет јављао, како је са праоцем Аврамом направио први савез, праоцу Јакову се јавио у виду анђела са којим се рвао, Ноју, Мојсију у

купини, пророцима, а у Новом Завету како је пришао Женама мироносицама, апостоу Павлу на путу за Дамаск, па и Луки и Клеопи, двојици од седамдесеторице Својих ученика. Међутим нису Га сви одмах препознали и прихватили: док је пророк Јона покушавао да побегне од пророчке службе, Савле га је одмах исповедио за Господа којег гони.

Господ прилази свима и све жели да нас упути на прави пут, да нам отвори очи, да нам покаже да на крају пута којим идемо није мрак смрти, већ да има даље ако са Њим наставимо и у Њега поверујемо.

Тако у овој данашњој причи имамо сцену – Лука и Клеопа иду за Емаус и на том путу им се придружује Васкрсли Господ. Али такође, каже Јеванђелист, ни они Га нису препознали, па чак и када их Он пита зашто су тужни, они Га називају странцем који једини није упућен у то шта се догодило у Јерусалиму. Њихове очи су биле затворене, јер када је Господ Исус Христос мучен, разапет, положен у гроб мртав, у њима је умрла и нада за добијено обећање, постају тужни и заборављају на васкрсење, заборављају на оно о чему им је Христос говорио.

А зар нисмо и ми некад такви? Сви ми идемо за Емаус, сви ми заборављамо јако брзо ако нешто не добијемо сад и одмах, а камо ли да прође три дана, колико је Господ провео у гробу. Обузети смо разним бригама које нам носи живот па нам се деси да кажемо: све то што нам Црква проповеда, све је то добро и лепо, али – ја нисам видео тог Бога, ипак ћу ја како мени одгова-

ра. Али Он је ту, приближава се нашој људској стварности, брине се за нас, па и онда када се ми од Њега удаљавамо и заборављамо Га.

А где Му је то било угодно да Га препознају, и где Га ми једино данас можемо видети телесним очима? Тек при ломљењу хлеба! То је било укратко савршавање Свете литургије, прва Литургија после Васкрсења. Тек на Светом причешћу, јер је знао да Га ми данас у XXI веку, у 2016. години нећемо моћи видети као што су то могли Апостоли – у телесном облику, већ ћемо окусити Његово Тело и Крв. Њима и нама оно отвара телесне и духовне очи да Га спознамо и видимо.

То свето Причешће је загрејало срца Апостолима, како вели Јеванђелист, тако треба да и наша загреје, да нас зближи међусобно. Да у сваком сапутнику видимо не странца, неког случајног пролазника који је ту наишао, него брата, пријатеља. А видеши брата свога, видимо и Господа свога.

Оно што је изгубљено неверовањем, повраћено је гостопримством у Емаусу, а оно се и дан данас наставља овде на светој Литургији. А ако Га спознамо, треба и другима да јавимо. То је наша хришћанска дужност, као што су то и ученици учинили, отишавши у Јерусалим да објаве да су Га видели.

Нека нас Господ укрепи да Га и ми сви спознамо на нашем животном путу, и да радост причешћа објавимо и другима.

Њему, Богу нашем, нека је слава и хвала у векове векова. Амин.

Ћирилица

Ћирилица

Ћирилица, ученик III разреда

Српском народу треба поставити питање, да ли је наш највећи писац Свети Петар Други Ловћенски Тајновидац своје дјело „Горски вијенац“ написао на првом писму. Ако јесте, зашто га ми данас одбацујемо?

Ако знамо да идентитет једног народа представљају језик, писмо, вјера и култура, онда се засигурно, како вријеме одмиче, идентитет нашег народа губи. Када би Света браћа Константин, односно Ћирило и Методије знали у каквој је ситуацији њихово писмо не би им било баш мило.

Ћирило и Методије су првобитно саставили глаголицу, коју су касније њихови насљедници Климент, Наум, Ангеларије, Горазд и Сава реформисали у Бугарској око 900. године и назвали је „ћирилица“. Они су због своје дјелатности у народу добили назив „петочисленици“. Та реформа се заснивала на поједностављивању глаголице ради лакшег писања и читљивости. Девет вијекова доцније, Вук Стефановић Караџић у току писања Српског ријечника учинио је још једну

реформу, учинивши да сваки глас има по једно слово, заправо да ћирилица буде фонетско писмо. Посљедица ове реформе је било избацавање из

употребе оних знакова који нису имали говорну вриједност, као и остављање само по једног знака за оне гласове који су се до тада вишезначно обиљежавали. Такође, Вук је за оне гласове који су постојали у говорном српском језику, али до тада нису имали своје графеме, дизајнирао исте. Тако смо добили слова Љ и Њ, као и слово Ћ, које је Вук урадио по нацрту Лукијана Мушицког. Из старих српских и румунских списа Вук је преузео слова Ћ и Ц, а из латиничног писма је преузео слово Ј, због којег су га многи осуђивали. Његова реформа је била призната тек 1868. године.

Усташе су јавно забрањивале употребу ћирилице, и за онога ко је то кршио слиједила је казна.

На жалост, мало познато јесте то да је у вријеме Југославије, шездестих година XX вијека Јосип Броз наредио да се све писаће машине на ћирилицу избаце из употребе а донесу нове, латиничне наравно.

Како је вријеме одмицало ћирилицу је користило све мање и мање људи, а на њу се почело гледати као на нешто старо и страно, односно као на оно што више није у моди. Тај проблем се јавио доласком многих иновација у свијету технологије, које су дошле из западњачких земаља у којима се користи само латинично писмо. Данас када укључимо телевизор или отворимо новине можемо да видимо све и свашта, али једну ствар ћемо заиста ријетко гдје видјети, а то су наслови и натписи писани ћириличним писмом. Наравно постоје и оне медијске и информативне установе које користе ћирилицу, међутим то је само дјелимично у односу на оно колико заслужује наше, најсавршеније писмо.

Данас на друштвеним мрежама, које су обузеле људске умове, а које су главна тема готово сваког разговора, ћирилице готово да нема, и ако има то је јако мало. Социјална интернет веза „Фејсбук“, која предњачи што се тиче бројности чланства, у својим подешавањима као изборни језик има и српски, а као изборно писмо има ћирилицу. Али пошто у данашње вријеме сваки грађанин Европе,

И ви сами можете помоћи очувању ћирилице – барем се потписујте ћирилицом, и то ће за почетак бити довољно!

па и других континената мора да зна енглески језик, већина људи бира њега а самим тиме и латинично писмо. Проблем не представља само интернет, иако је он зачетник свега тога, проблем представљају такође држава и њене институције. По Уставу Републике Србије, члан 10, службено писмо

*Свети свештеномученик
Петар Дабробосански*

је ћирилица, а када прођемо главним градом, Београдом, од десет локала, продавница, кафића, пекара, и много чега другог, на једном од тих десет или чак ни на једном од њих нећемо пронаћи ниједну рекламу написану ћириличним писмом. Ово је свакоме словесном и разумном људском бићу довољно да схвати да се закон крши. Шта држава ради по том питању? Апсолутно ништа!

У држави поред нас, Хрватској, у граду Вуковару разбијају или прецртавају натписе писане ћириличним писмом. Штавише, када би неко писмо било адресирано ћирилицом, било би враћено пошиљоцима уз натпис „СТРОГО ЗАБРАЊЕНО!“ Док у Немачкој, када адресирате пошиљку на ћириличном писму, службеници поште имају обавезу да тај натпис преведу и доставе одговарајућој особи.

*Патријарх српски
Павле*

У данашњој Црној Гори ћирилице скоро па и нема. И оно мало што има остатак је пређашњих времена, док се још многи међу Црногорцима нису стидјели онога што у ствари јесу.

Ипак, поред свега тога постоје људи који су свјесни важности ћирилице за очување идентитета српског народа, али не само важности него и њене практичности, па отуда и савршенства.

Свети Митрополит Дабробосански Петар је мученички пострадао од стране усташких власти јер је одбио да изврши наредбу католичког фратра који му је наредио да мора својим свештеницима забранити употребу књига штампаних ћирилицом.

Наш академик Матија Бећковић је много пута истицао важност ћирилице и то да се морамо борити за њу: „Причало се да је ћирилица неподесна

за компјутерске стандарде. Да није било Бугара, који су се у Европској унији изборили да се ћирилицом пише и на еврџу и да се ћирилица призна у Европском парламенту, ми бисмо се можда и предомислили.“ Дакле, ако су се Бугари изборили за ћирилицу у цијелој Европи, зашто ми не бисмо могли да се изборимо да ћирилица буде макар у нашем кругу дио свакодневице?

Наш блаженопочивши патријарх Павле је рекао: „Ако нестане наше писмо, нестаћемо и ми. Пишимо ћирилицом!“

Наш блаженопочивши патријарх Павле је рекао: „Ако нестане наше писмо, нестаћемо и ми. Пишимо ћирилицом!“

У Београду постоји организација „Ћирилица“ која се бори за очување ћирилице организујући многа предавања на тему важности ћирилице.

Исто тако и на друштвеним мрежама постоје људи који их користе за добробит свога народа, језика и свога писма. На Фејсбуку постоји више таквих група које око себе имају више десетина хиљада чланова, који их прате и подржавају њихов рад.

И ви сами можете помоћи очувању ћирилице – барем се потписујте ћирилицом, и то ће за почетак бити довољно, а касније ту може да се дода још много тога.

Једини излаз из оваквог стања и једини начин да ћирилица доживи свој пуни препород (што данас прије свега значи њену равноправну употребу на интернету) јесте да сви будемо ЗАЈЕДНО ЗА СПАС ЋИРИЛИЦЕ!

СВЕШТЕНОМУЧЕНИК РИСТО ЗАРАМАЗ - ПОЕЗИЈА

ЊИХ НЕМА ВИШЕ...

(Браћу Раговану умесѐо венца)

Очи су твоје биле за нас вазда
ко две сјајне звезде жарке наде пуне
светлије и живље њих Саваот сазда
од сунца, од среће и од своје круне.

И њих нема више... Ко два метеора
заблесташе болно са чудним немиром
и расплинуше се као плава зора
у недоглед некуд бескрајним свемиром.

О где ли су сада миле очи оне –
чаробне и благе ко анђелска гнезда
Њих је Господ узо да буду иконе
прадедова наших у пространству звезда.

(Срмосѐен, 6. 1. 1935)

ПРВИ БОЖИЋ БЕЗ ЊЕГА

(+ Раговану)

На огњишту тихо бадњаци нам горе
и божићна слама по поду се злати
а његове гусле са зида нам зборе
„Он вам више уз њих неће запевати“

Старом оцу очи препуне су суза
и мисли је црне пустио у сверу
непомично ћути та хладна медуза
и уздише болно ко да губи веру

На молитву када устадосмо скупа
и тамјана мирис када мину собом
тад његово срце очајно залупа
ко над отвореним да стајаше гробом

Чашу вина затим старом руком узе
наздрави нам свима и бадњаке прели
„Децо моја“ рече не роните сузе
будимо ко и он отмени и смели

Запевајмо сада анђеоске песме
„на висини слава овде мир и добро...
На наш понос нико насрнути не сме
Он ће бити с нама, он је ловор обро“

(Срмосѐен, 6. 1. 1935)

Ристо Јарамаз – парох косијеревски (1906–1942)

Свештеномученик Ристо Јарамаз, парох косијеревски, рођен је 22. марта 1906, у селу Кљаковица близу Никшића. Богословију је завршио у Сремским Карловцима, а свештенички чин примио је 9. јануара 1931, од Епископа захумско-херцеговачког г. др Јована Илића. Послије службовања у Србији и Херцеговини, избјегао је од усташког покоља у свој родни крај, гдје га је Митрополит црногорско-приморски Јоаникије Липовац поставио за пароха косијеревског.

Поред тога што је служио Богу и своме роду, био је познат као пјесник и мислилац. Своју прву пјесничку збирку под називом *Ошкуцаји срдаца* објавио је 1922, а другу *Ојреви* 1928. у издању књижаре Јована Живковића у Сремским Карловцима. Трећу и последњу књигу *Прејриши свесџи* објавио је у Мостару 1931. и посветио тадашњем Епископу захумско-херцеговачком г. др Јовану Илићу „у знак оданости, непоколебљивости и поштовања“.

На Божић 1942. отац Ристо служио је Свету литургију у храму Св. Игњатија у селу Почеквићи. У току Свете службе Божије, док је овај вјерни слуга олтара Господњега приносио бескрвну жртву Творцу, Љубо Пејовић пуцао је кроз олтарски прозор у њега. Господ је сачувао слугу свога, а метак који је био њему упућен завршио је у храму изнад улазних врата, гдје се и данас налази. Видјевши шта му разбраћа спремају, свештеномученик Ристо се затворио у храм

до наредног јутра, када се вратио својој породици у оближње село Кљаковицу.

Иако упозорен од добронамјерних сродника да му се спрема засједа, отац Ристо је пошао на Јовандан 1942. у село Петровиће да би одслужио Свету литургију, поводом славе храма Светог Јована. На путу Кнеж до – Петровићи, у засеоку Кљачни до, убијен је од ближих рођака, с леђа, са три метка у главу и једним у леђа. Послије убиства ставили су му епитрахил око врата и крст у руку и његово мученичко тијело поставили на пружним шинама.

Његово тијело је у току исте ноћи брат му Пеко, уз помоћ сродника, сахранио (за што је добио три године затвора) код храма Светог Игњатија у Почеквићима, гдје и данас почивају његове мученичке мошти.

Како је свједочио прота Милош Петровић, дугогодишњи парох бањански, савременик тих догађаја, отац Ристо је био храбар и одлучан свештеник, који се није уплашио ни пред великим крвником Савом Ковачевићем, чија је страшна злодјела јавно разобличавао.

Свештеномученик Ристо је иза себе оставио попадију Мару и петоро малолетне дјеце, два сина и три кћери, који су трпећи злостављање одселили у Ђуприју.

**Радинко Којривица,
парох бањско-рудински**

Преузето из књије „Љешојис Бајана и Рудина“ бр. 1, Никшић, 2015/16.

Писмо војводе Марка Миљанова Тому Ораовцу

Драги Томо,

... Томо, ако дође они посланик из Беча пријед но ја дођем и донесе ми од цара аустрискога књажевску титулу за Арбанију, позваћеш Нова и Јована и Павића и још кога 'оћеш, па га добро дочека'те ка и царскога посланика и српскога душманина; ударите му стотину тојага или ако 'оћете ка великоме, сто и једну.

Ако бидне писма од арбанашкога народа, одговорите и' љепше, да се не би нашли увријеђени, зашто другојаче треба одговорит' простоме народу, па још који страда ка свуђ српски народ. Ново познаје арбанашки народ, умјеће му одговорит а посланику аустрискоме најбоље ово што реко'. Истина, жа ми га ка човјека који служи своје отачаство, али му не можемо друкче казат, њему ни цару аустрискоме да и ми желимо добро нашој отаџбини и нашем у господару. Ја знам да с овиме нећемо учињет' услуге отаџбини, али

ми је мило показат' бар толико бечкоме цару да му не желим мање зла, но он Српству што га жели. Ова његова за Српство жеља отрована, на свако се мјесто Србину једнако показала. Он мисли да нијесу зла аустријска записана у срце српско; да ништа није учињела (Аустрија) до Босну и 'Ерцеговину (што је узела), ко има срца свако јој је крвник. Они ће се ругат нашем у сиромашноме пркосу с тијем што немамо силе да и' сметамо, али ћемо се и ми њима ругат', зашто немају блага ни силе за које ће не купит'. Истина, они би рекли да нема ту штете Србину, но само што ми не видимо себе срећу и корист, а то и манити зна: Аустрија мене с тијем моли, дако бидне штета Црној Гори, од које ју ије змија, а бојим се да ју неће изјест. Сад виђите може ли се са српским крвником без најгоре што се може.

Ја ви ово пишем као да имам неку снагу и да пријетим Аустрији, али ово неће на јабану. Може бит' да се и тебе с дружином учини много, али како гођко 'оће, ја како мислим тако пишем, па не мислим (не марим) и да ми се ко руга. Мрзим бечкога цара, свако ми може вјероват' да имам зашто: нитко ми се зато ругат' не може, нако што сам малин, те му не могу ништа, виђу да га не могу смест' у његову силу, па ни он мене у моје мисли, но ћу добро жељет' а њега мрзет', па што ми да Бог.

Томо, ако га избијете, ка' што реко, немо' те каживат' за чем сте га били, нако Бећир-бегу и Машу Аметову, а ви који ћете бит' уз договор. А можете и послат' чојека к мене кад ви би преша била.

Засад ви је доста, но примите поздрав. На ред не знам који је теке на (Медуну) године осамдесет треће – то за датум.

Војвода Марко

О АБОРТУСУ

Српски народ заиста умире. Статистика показује да се у Србији годишње обави више абортуса него што се роди беба. Скоро свака Српкиња абортира три пута, у просјеку. Србија је за десет година изгубила један град величине Београда. А старосна структура народа нам показује да смо међу најстаријим народима на свијету. Број младих је низак и опада из дана у дан, а број старих је забрињавајуће висок и стално расте. Оваква ситуација није само у Србији, већ свуда у српском народу. Да би се становништво регенерисало, потребно је да се преобрази хедонистичко-атеистичка свјест нашег човјека – приоритет су млади, чија је животна филозофија искривљена захваљујући тзв. „америчком начину живота“.

Сигурно се питате ко је крив за ово стање, гдје је коријен проблема. Стручњаци сматрају да је коријен овога проблема у крива Хитлерова политика контроле рађања на окупираним словенским територијама, можемо је назвати „политиком што више абортуса“. Нацистичку демографску политику можемо резимирати овако:

1. Медицинске и законодавне мјере за абортусе, контрацепцију, и надзор над дјецом чији је циљ смањење природног прираштаја у непожељним групама страновништва. Контрацептивна средства била су лако доступна и често дјељена бесплатно. Абортуси су постали легални, „безопасни“ и такође лако доступни на специјалним клиникама или код локалних доктора.

2. Ова политика није само била примењивана код „нечистих“ народа, већ и код оних „чистих“, али добровољно,

са малом дозом притиска. Разлози су били покушај да се смањи број дјце са аномалијама и да се створе бољи услови за подизање дјце тј. да се смањи број сиромашних породица.

3. Подстицана су порнографија и тјелесни односи сами по себи, без намјере зачећа.

Нијемци су веома напорно радили на ширењу „сексуалног хаоса“. Посљедице овога су слабљење породице која је стуб друштва, а на тај начин и државе, и разврат духовних врједности. Ови нацистички планови били су чувани у строгој тајности, али ипак било је и међу нацистима оних који нису могли да о томе ћуте. Херман Раушнинг је један од таквих. Нацисте је напустио средином тридесетих година, када је и открио нацистичке планове. У „Гласу уништења“ испричао је о свом разговору с Хитлером 1934. године на тему Словена. У том разговору Хитлер каже да треба да се смањи плодност Словена, али на безболан начин, постепено.

Читајући то, човјек би помислио да за бијелу кугу нисмо криви ми него они који су све ово испланирали. Да нема наде и начина да се боримо против тога. Али ипак има, барем у данашњем времену – нико на тај страшни гријех није приморан, нити га чини ако сам не жели да се ријешити оног малог бића. Али, човјек се фокусирао на комфор и на то да има сва права, а све то тешко је постићи у многодетној породици. Све то нас одваја од Бога и Његових заповијести, људи су оглувили на ријечи Господње. Искориштавају Божије милосрђе, али колико дуго ће то трајати?

Нажалост, једно је сигурно – ако се не вратимо Богу и његовом путу, ускоро нас неће бити.

Глас нерођеног дјетета

Исти сам као сви, као пуполчић у роси. Хтио сам се расцвјетати, и по свијету ходати. Мама, мама зашто си ме откинула? Мама, мама зашто си ми живот одузела? Молио сам: не убиј ме! Молио сам: заволи ме! Одговор је био за све: Не! Не! Не! Цјветају баште и доносе плодове. Зар у њима за мене не би било хране? Како дивно у прољеће пјевају славуји... Зар у њима за мене не би било љубави? Лијепо је родити се као птица, звјерка. Јер ни звјери, а ни птице не убијају младунце... Као зечић сиви скакао бих по шумама или као лабуд бијели летио ка облацима. Мама дозволи ми да живим... Ти – моја једина мама. Ја те волим од самог почетка зато што живим у теби. У нама тече иста крв. Ја чујем сваки откуцај твога срца. Радујем се када се ти радујеш, тужан сам када си ти тужна. Осећам сваки твој бол, страх, и на мене се слива сва твоја огорченост. Ти мислиш да ћу те омести у твојој каријери и слободи, и зато што је могуће брже хоћеш да ме

се ослободиш, још нерођеног, по ријечима љекара – „угрушка крви“. Али ја ти кажем – жив сам. Замоли љекаре да укључе ултразвучни апарат – видећеш тада ко говори истину. Не слушај никога, осим мене. Љекари не знају или неће да знају, какав ће твој живот бити након тога, када се ослободиш мене. Ја те жалим, моја мама. Ти се надаш да ћеш наћи срећу у својој животној каријери, али спокој, који ћеш изгубити, нико и ништа не може ти вратити. Ти говориш да мјењаш услове да ме одгајаш. Ја те разумем и не питам много. Ти, вјероватно, знаш, да постоје организације, које помажу таквима, као што сам ја. Постоје такође људи, који желе имати дјецу, они би ме прихватили. Не убијај ме. Ја морам да живим, АКО НЕ С ТОБОМ, ОНО РАДИ ТЕБЕ. Када будеш усамљена, од свих напуштена и несрећна, ја ћу те наћи, бринућу о теби, приљубићу те на срце. Пристани, послушај ме. Ја знам да ме ниси планирала. Али баш ти си мени била дана, и ја сам те заволео, јер сваки човјек има само једну јединствену маму. ДОЗВОЛИ МИ ДА ЖИВИМ... И ТИ ЗБОГ ТОГА НЕЋЕШ ЗАЖАЛИТИ.

Твој малишан.

Литература:

„Православни
Светионик“

Број 8, година 2005.

*Споменик нерођеној дјечи,
скулптура словачкој
умјетника Мартина
Худачека – нерођено
дијете прашина мајци која
је извршила абортус*

МАЈКА

Мајко, могу ли ти моје риме,
Описати твоју жртву,
Која поче са зачећем,
А престати никад неће.

Могу ли ти узвратити,
Део бриге и топлине,
Све док си ме подизала,
И тепала – мили сине.

Милосрдна моја мати,
Нек те Христос Бог награди,
За све што си деци дала,
Милосрдна мајко, хвала!

Твоја душа мене греје
Твоје срце за нас живи,
Заштитнице мајко мила
Свет се твојој снази диви.

Можда сам те и љутио,
Ал' праштај ми мила мати,
трудит ћу се послушањем
да ти жртву сву узвратим

Завет дајем ја пред Богом
да ћу частан човек бити
да ћу Богу живот посветити
па и мајко тебе усрећити

Милија Сјалевећ, ученик I разреда

Ђачка ПОЕЗИЈА

ПРОЛЕЋНА ПЕСМА

Озеленеле ливаде и пропланци
процветале баште и сокаци
све рацвало, шарено
поветарац лаки и дрво је весело

Навуче се наоблака нека
и спусти се киша као река
али не задуго –
ма није крај света...
кабанице жута, зелена
на сваком кораку се шета

И кишобрани весело виоре
а да ли су ведре чике и оне тете?
Када на барице налете
погнуте главе, а мисли им лете
лете, лете ...
ех, кад су били дете

И после кише,
дуга преко неба се вине
сунце сине, подигнимо главе
милина нас преплави,
среће и осмех нас ожари
лети и песма,
све нас покреће
пролеће ...
то несташно пролеће !!!

Срђан Вучановић, ученик I разреда

Недељко Томић, ученик IV разреда

Екскурзија ученика III, IV и V разреда

У Пребивловцима, Јасеновцу и Бања Луци

У славу Божију, благословом Светог архијерејског Синода и Високопреосвећеног Митрополита Амфилохија 4. марта 2016. г. Г, предвођени разредним старешинама III и IV разреда, протојерејем–ставрофором Драганом Станишићем и професором Драганом Радоманом, кренули смо на екскурзију у посјету највећим стратиштима српског народа у Другом свјетском рату.

Прво мјесто које смо посјетили било је херцеговачко село Пребиловци, недалеко од Чапљине. У овом мученичком селу, код храма Васкрсења Господњег, дочекао нас је тамошњи свештеник о. Марко Гојичић, који нам је говорио о историји и страдању села. У храму смо се поклонили моштима **двоструко страдалих** Мученика Пребиловачких. Потом смо имали прилику да чујемо од оца Марка такозвано пребиловачко пророчанство које гласи: „И биће пусти Пребиловци. Глас људски неће се чути, птице неће пјевати, нити ће волови рикати, коњи хрзати... Потом ће село бити обновљено и биће град“.

Након што смо обишли Пребиловце, отишли смо у благовјештенски манастир Житомислић, гдје смо се поклонили моштима Свештеномученика Житомислићких. Од игумана ове свештене обитељи, архимандрита Данила Павловића (иначе ученика прве генерације обновљене Цетињске богословије) чули смо кратку историју манастира, а потом је братство послужило ручак. Послије окрепљења, запутили смо ка Мостару. Током кратког задржавања у Мостару посјетили смо чувени Стари мост, гдје смо се и фотографисали. У вечерњим часовима стигли смо у Бањалуку.

Јасеновац

Другог дана нашег поклоничког путовања појали смо на Светој архијерејској литургији у манастиру Светог Јована Претече, у Јасеновцу. Чинодејствовао је Преосвећени владика пакрачко-славонски Јован (некадашњи професор наше школе), уз саслужење проте Драгана Станишића, јереја Огњена Тенџерића и протођакона Милана Томашевића. Послије Свете литургије, Владика нас је упознао са радovima на манастирском имању и показао нам оронулу зграду некадашње јасеновачке школе. Потом смо се упутили у јасеновачки музеј, гдје смо имали прилику да се упознамо са документацијом и видео-изјавама преживјелих затвореника Концентрационог логора у Јасеновцу. Обишли смо и споменик „Цвијет“ жртвама јасеновачког логора, а **потом смо се упутили у Доњу Градину**, у пратњи

Саборни храм у Бања Луци

наших водича Мире Јовановић и Димитрија Црљића који су нам говорили о мучењима која је претрпιο наш народ у Јасеновцу. **Потом смо посјетили** још једно мјесто гдје је страдао српски народ на подручју НДХ – село **Драксенић**, недалеко од Доње Градине, гдје се у црквеној порти налази „гробље мозгова“. У вечерњим часовима стижемо у Градишку, гдје смо били угошћени од тамошњег свештеника, оца Љубише Ђурића, а потом се враћамо у Бањалуку.

У недјељу месопусну, 6. марта, пјевали смо на Светој литургији у бањалучком Саборном храму Христа Спаситеља којом је началствовао крстоносни прота Ратко Радујковић, архијерејски намјесник бањалучки, уз саслужење прота Драгана Станишића и свештенства храма. По завршеној Светој литургији, добродошлицу нам

је пожелио прота Ратко. У храму смо имали прилику да се поклонимо икони Свете Тројице у којој се налази честица Мавријског храста, као и честицама моштију више Светитеља. Послије Литургије упутили смо се у придворни храм Свете Тројице, гдје смо се поклонили моштима Светог свештеномученика Платона епископа бањалучког, који је убијен од стране усташа.

У вечерњим сатима стижемо у Источно Сарајево, гдје нас је угостио тамошњи парох јереј Данило Дангубић, бивши ђак наше школе, који нас је упознао са историјом храма Светог Василија Острошког. Потом смо појали на вечерњој служби коју је служио јереј Видак Вујадиновић, професор Фочанске богословије.

Видјевши ова стратишта, која су можда и највећа у историји српског рода, у повратку на Цетиње, свима нам се вртила једна мисао у глави: **АКО ТЕ ЗАБОРАВИМ ЈАСЕНОВЧЕ, ЈЕРУСАЛИМЕ МОЈ, НЕКА МЕ ЗАБОРАВИ ДЕСНИЦА МОЈА!**

Храм Свете Тројице у Бања Луци

Игор Ђулум,
ученик III разреда

ИЗЛЕТ НА ПРИМОРЈЕ

По благослову ректора Богословије, протојереја–ставрофора оца Гојка Перовића, једне сунчане недеље, 27. марта 2016, ђаци трећег разреда су били на једнодневном излету по Бококоторском заливу.

Излет је био у организацији школе вјеронауке из Подгорице, а предводник овог излета је био разредни старешина трећег разреда протојереј–ставрофор Драган Станишић.

Наш пут је почео у јутарњим часовима, када смо са Цетиња аутобусом кренули за Рисан. У Рисну смо били на Светој литургији у храму Светих Петра и Павла, коју је служио парох рисански, протопрезвитер Момчило Глоговац. Након Свете литургије обишли смо стари град и чули кратку историју о истоме. Наиме, ово градско насеље датира из III вијека прије Христа и у њему се налази један римски мозаик.

Послије смо обишли манастир Бању, гдје нас је сестринство угостило, а игуманија нас укратко упознала с историјом манастира, који је из XVIII вијека, као и са иконама чији су аутори из Рисанске иконографске школе Димитријевић–Рафаиловић.

Након ручка услиједио је предач у којем су дјеца из школе вјеронауке понајвише уживала јер су могла да се играју у манастирском дворишту.

Наша маршрута нас је даље водила у Пераст, гдје смо посјетили цркву Рођења Пресвете Богородице, саграђену

у XVIII вијеку, у којој се налази диван иконостас и много красних икона.

Затим смо се упутили у Котор. Прво смо обишли стари град и онда смо дошли до цркве Светог Николе, саграђене почетком XX вијека на темељима старе цркве, која је потпуно страдала у пожару на Божић 1896. године. Оно што је дјеца, а и нама, било најзанимљивије јесу иконе четири Јеванђелиста, које су јако велике и лијепе. Онда смо отишли

Котор

у мању, али много старију цркву Светог Луке, која потиче из XII вијека. Подигнута је за вријеме Немањића и првобитно је била католички храм, да би у вријеме Турака припала православнима. Овај храм је специфичан по томе што су у његовим темељима сахрањени житељи Котора и у храму се налази једна фреска. Угостио нас је парох треће которске парохије и професор наше богословије, протојереј Немања Кривокапић, који нам је и говорио о историји храмова и саме Котору.

Након пригодног послужења кренули смо пут Цетиња.

Свети Петар Цетињски – слава Богословије

Светом архијерејском литургијом, благосиљањем славског колача и славском трpezом на Цетињу је 31. октобра 2015. године прослављен празник Светог Петра Цетињског – славе Цетињског манастира и Цетињске богословије.

Свету службу Божију у Цетињском манастиру служио је Митрополит црногорско-приморски г. Амфилохије, уз саслужење господe Епископа: зврничко-тузланског Хризостома, рашко-призренског Теодосија, будимљанско-никшићког Јoаникија и пакрачко-славонског Јована, те многобројног свештенства и свештенoмонаштва.

Одговарали су ђаци Богословије и чланови цетињског Црквено-пјевачког друштва „Његош“.

Након Литургије у трpezарији Богословије је приређена богата славска трpezа.

На слави Цетињске богословије скупили се бројни бивши ђаци, који су дошли да радосно прославе празник свог првог учитеља и васпитача Светог Петра Цетињског.

Лучинданска академија

Прослава празника настављена је у крипти Саборног храма Христовог Васкрсења свечаном празничном академијом поводом 185 година од упокојења Светог Петра Цетињског и 100 година од Мојковачке битке.

Академији, коју је организовала Богословија Светог Петра Цетињског, поред професора и ученика Богословије, присуствовали су и бројни гости.

Након свечаног дочека Митрополита црногорско-приморског г. Амфилохија, и поздравног слова домаћина ректора протојереја–ставрофора Гојка Перовића, празничну бесједу на тему „Однос Светог Петра Цетињског према сусједима“ изговорио је историчар мр Васиљ Јововић, професор Филозофског факултета у Никшићу.

У програму су узели учешћа Српско пјевачко друштво „Јединство“ из Котора,

Хор Богословије, оба под диригентском палицом професора Цетињске богословије Ђакона мр Михајла Лазаревић.

Поред хорова на академији су наступили и народни гуслар Иво Крстичевић, који је гуслао одломке из Мојковачке битке и Косовске битке, док је музички трио: Тања Богдановић (виолина), Маја Антић (виолончело) и Весна Шарац (хармоника) извео пјесму „Симонида“ (Сања Илић и Балканика).

Рецитаторска секција ученика Богословије на овогодишњој академији наступила је са три текста: матурант Ђорђе Аврамовић изговорио је обраћање сердара Јанка Вукотића војсци на Бадњи дан 1915. године, матурант Драган Мандић казивао је посланицу Светог Петра Цетињског Црногорцима и Брђанима, док је ученик IV разреда Стефан Шинжар казивао Његошево писмо Л. А. Франку. Наступили су и полазници школе вјеронауке са Цетиња.

Слава III разреда

Ученици трећег разреда Богословије Светог Петра Цетињског, који су XXII генерација обновљене Богословије (2012–2017), прославили су своју разредну славу – Светог апостола Јакова.

Тим поводом служене су свечана вечерња служба са петохлебницом у Влашкој цркви уочи празника и Света литургија у Цетињском манастиру на сам празник. На Литургији и вечерњој служби појали су ученици слављеници.

На свечаном ручку у Богословији, о. Гојко Перовић освештао је и пререзао славски колач у част Светог апостола Јакова, након чега је сабранима говорио о овом Светом апостолу. Он је ученицима III разреда честитао славу, пожељевши им да успјешно заврше своје започето школовање.

У име свог разреда, професоре, ученике и госте поздравио је ученик Игор Булум.

У току славског ручка ученици су отпјевали Химну Богословије и неко-

лико народних пјесамa, док је уз струне гусала гуслар Рајо Војиновић отпјевао одломак из пјесме „Мојковачка битка“.

Други стонотениски турнир Цетињске богословије

На празник Светог Јована Златоустог, у четвртак 26. новембра 2015. године, додијелене су награде за најбоље пласиране на Другом стонотениском турниру у Цетињској богословији.

У организацији Богословије организован је Други стонотениски турнир од 24. до 26. новембра 2015. На турниру су наступила двадесеторица учесника, по четири ученика из сваког разреда. Судије су били професори Богословије мр Слобо Станишић и Аполон Мишченко.

Турнир је освојио ученик IV разреда Ранко Нинковић. Он је тријумфовао у мечу против Николе Жунића, савладавши га са 2:1 у сетовима. Ученик V разреда Ђорђе Аврамовић савладао је колегу из разреда Драгана Мандића, који је заузео четврто мјесто.

На покладној вечери новчане награде и књиге најбоље пласираним учесницима подијелио је ректор протојереј–ставрофор Гојко Перовић. Овом приликом отац ректор је ученицима упутио и ријечи поуке пред почетак предстојећег Божићнег поста, благословивши све ученике да посте по благослову Божијем успјешно и окончају прво полугодиште ове школске године.

Слава ученика II разреда

У уторак 9. фебруара 2016. године, ученици другог разреда прославили су своју славу, Пренос моштију Светог Јована Златоустог.

На Литургији и вечерњој служби појали су ученици слављеници.

На свечаном ручку који су приредили ученици у Цетињској богословији, славски колач освештао је Његово Високопреосвештенство Митрополит црногорско-приморски г. Амфилохије.

Након свечаног чина Митрополит је слављеницима честитао славу, поручивши им да се у све дане свог школовања и живота угледају на овог великог јерарха и светитеља Цркве Христове, Светог Јована Златоустог.

У току ручка митрополит Амфилохије је ученицима и гостима одржао и предавање о предстојећем Великом сабору епископа Православне Цркве који ће се одржати о Тројчиндану 2016. године на Криту.

У току ручка ђаци су отпјевали химну Цетињске богословије и неколико српских народних пјесама. Српски народни гуслар Рајо Војиновић пјевао је пјесму о сердару Јолу Пилетићу аутора Хаџи Радована Бећировића–Требјешког.

На крају ручка, у име професора и ученика, митрополит Амфилохије је уручио скроман поклон дугогодишњој радници Цетињске богословије, госпођи Весни Радовић, која је отишла у пензију након дводеценијског рада у нашој црквенопросветној установи.

Слава ученика I разреда

У петак, 12. фебруара 2016. године, на празник Света три јерарха, служена је Литургија у Цетињском манастиру и прослављена је слава ученика I разреда Цетињске богословије. За пјевницом су појали ученици Богословије.

Након Литургије у трпезарији Богословије уприличена је трпеза љубави поводом славе ученика I разреда, чији је разредни старешина професор Ђакон Душан Биговић.

У част празника славски колач и жито је освештао игуман Цетињског манастира архимандрит Методије, који се обратио и ученицима, честитавши им славу и пожељевши им да се у све дане свог живота и учења угледају на три светила Цркве Православне.

У току ручка прваци су све присутне подсетили на житије Света три јерарха, отпјевали химну наше богословије и неколико пјесама. Стихове из Горског вијенца уз струне гусала казивао је ученик првог разреда Огњен Боричић.

Предавање др Антуна Лисеца

У оквиру својих гостовања у Митрополији црногорско-приморској и Епархији будимљанско-никшићкој, др Антун Лисец одржао је предавање и у Цетињској богословији, у четвртак 25. фебруара 2016, на тему: „Поштовање живота, здравља, предбрачне суздржаности, светости брака, Божјег дара плодности и достојанства зачећа“.

Прије почетка предавања присутницима се обратио протојереј Јован Пламе-

нац а на крају и Високопреосвећени Митрополит Амфилохије.

Ученици Богословије на Светосимеоновском сабору

Традиционални Светосимеоновски сабор, који се сваке године одржава у суботу најближу празнику Светог Симеона Мироточивог – Стефана Немање, ове године одржан је у суботу 27. фебруара 2016. године у Подгорици.

Свету архијерејску литургију у Саборном храму Христовог Васкрсења служили су Митрополит црногорско-приморски Амфилохије и умировљени Епископ захумско-херцеговачки Атанасије са многобројним свештенством и свештенмонаштвом из Црне Горе, Србије и Републике Српске, уз молитвено учешће вјерног народа из разних крајева нашег Отачства.

У литургијском сабрању и литији учествовали су и професори и ученици Цетињске богословије.

Вјерници су у току Литургије могли

да се поклоне Руци Светог Јована Крститеља, која је за ову прилику у Подгорицу стигла из Цетињског манастира.

На Литургији су одговарали чланови Београдског мушког патријарашког хора под управом ђакона Владе Руменића и чланови подгоричког Црквеног хора „Свети Марко“ под управом Људмиле Радовић, као и ученици Богословије Светог Петра Цетињског.

Прослава Недјеље православља

Светом архијерејском литургијом у Цетињском манастиру, коју је служио

Митрополит црногорско-приморски Амфилохије, празничном литијом и славском трпезом у Богословији, на Цетињу је у недељу 20. марта 2016. године прослављена Недјеља православља. На Литургији су појали ученици Богословије.

Прослављање празника настављено је увече истога дана свечаном академијом у крипти Саборног храма Христовог Васкрсења у Подгорици, коју је приредила Богословија Светог Петра Цетињског.

Ђацима са најбољим светосавским тематима додијелене су награде, а изведен је и празнични програм у којем су учествовали ђаци Богословије, полазници вјеронауке при Цетињском манастиру, гуслар Илија Палдрмић и чланови Црквеног пјевачког друштва „Његош“ са Цетиња.

Предавање г. Станка Црнојевића Бушатлије

У уторак 29. марта 2016. године, у Богословији је уприличено предавање г. Станка Црнојевића Бушатлије.

Предавача је професорима, ученицима и присутнима представио ректор протојереј–ставрофор Гојко Перовић.

Господин Бушатлија–Црнојевић је професорима и ученицима говорио о геополитичким приликама на Блиском истоку, као и о сусрету хришћанског и муслиманског свијета. Након веома занимљивог предавања ученици и професори су били у прилици да г. Бушатлији постављају питања.

Предавање г. Зорана Калезића

У организацији Богословије у понедељак 11. априла 2016, уприличено је предавање Зорана Калезића, народног умјетника и пјевача о музици.

Прослава Благовијести и додјела Благовјештенских награда

Празник Благовијести молитвено и свечано је прослављен у Цетињском манастиру и Цетињској богословији 7. априла 2016.

Литургију су служили протојереј–ставрофор Обрен Јовановић, протојереј–ставрофор Гојко Перовић, протосинђел Исак Симић, свештеник Анђелко Боричић, јеромонах Андроник из Русије и протођакон Игор Балабан. На Литургији су одговорали ђаци Цетињске богословије.

По завршеној Литургији у трпезарији Богословије уприличене су додјеле благовјештенских награда најбољим и најкултурнијим ученицима.

Све ученике, професоре и госте школе поздравио је ректор о. Гојко Перовић, који је и уручио ученицима пригодне награде.

Благовјештенске награде су добили ученици V разреда: Стефан Радаковић, Никола Рашковић и Велибор Крајишник; ученици IV разреда: Игор Малиновић, Никола Жунић, Ранко Нинковић; ученици III разреда: Игор Ђулум, Срђан Дачевић и Стефан Ђерковић; ученици II разреда: Томислав Поповић, Емилијан Билинац и Цвјетко Перић; ученици I разреда: Василије Михајловић, Стефан Стевлић и Матија Минић.

Предавање академика проф. др Зорана Лакића

У организацији Богословије Светог Петра Цетињског, у четвртак 7. априла 2016, уприличено је предавање историчара проф. др Зорана Лакића, академика ЦАНУ.

Уваженог академика Зорана Лакића професорима, ученицима и гостима школе представио је ректор протојереј–ставрофор Гојко Перовић.

У свом предавању академик Лакић је говорио о односу равнорског и партизанског покрета, о Другом свјетском рату, о личностима генерала Драгољуба Михаиловића и Јосипа Броза.

Он је указао и на бројну историјску грађу, на српском и на страним језицима, која је излазила како у Југославији тако и у иностранству, која се бави догађајима уочи Другог свјетског рата, као и онима у току самог рата.

Након предавања професори и ученици су предавачу постављали разноврсна питања интересујући се за занимљиву тему из историје.

Ђаци на промоцији романа „Месија“

У петак 8. априла 2016. године у Народној библиотеци „Радосав Љумовић“ у Подгорици, организована је промоција романа „Месија“, аутора мр Веселина Пилетића. Аутор је магистар књижевности и психотерапеут.

У представљању књиге, уз аутора и друге госте учествовао је и ректор наше Богословије, а били су присутни и ученици петог и неколика ученика четвртог разреда са професором Душаном Биговићем.

Марковданска литија у Подгорици

На Томину недељу и празник Светог апостола и јеванђелиста Марка, служене су Литургије у Влашкој цркви и у Цетињском манастиру, на којима су појали и чтецирали ученици Богословије.

У вечерњим часовима сви ученици Богословије учествовали су у традиционалној Марковданској литији улицама Подгорице.

Литију је предводио Митрополит црногорско-приморски г. Амфилохије, уз учешће свештенства, монаштва и мнобројног вјерног народа.

Слава V разреда

Матуранти XX генерације обновљене Богословије Светог Петра Цетињског (2011–2016) прославили су своју разредну славу, Светог владика Николаја Охридског и Жичког, у понедељак 9. маја 2016. године.

Матуранти су се након литургијског сабрања у Цетињском манастиру окупили са својим разредним старешином проф. др Будимиром Алексићем, господом професорима, сабраћом ученицима и гостима Богословије у трпезарији Богословије на свечаном славском ручку.

Славски колач освештао је свештеник Анђелко Боричић, који је и честицао славу матурантима.

У току ручка у име школе све присутне поздравио је ректор Богословије о. Гојко Перовић.

Ученике и професоре поздравио је и г. Горан Велимировић, адвокат из Подгорице, који је славском ручку присуствовао са својим сином Душаном. Овом приликом он је ученицима и професорима поклатио по карту Зетске бановине коју је израдио његов отац покојни Душан Велимировић, који је завршио предратну Богословско-учитељску школу на Цетињу.

Матуранти су са својом сабраћом богословима отпјевали и неколико народних пјесама а народни гуслар Рајо Војиновић је пјевао уз гусле.

Ученици Богословије на литији у Тивту

Митрополит црногорско-приморски господин Амфилохије предводио

је у уторак, 10. маја 2016, улицама Тивта, поводом празника спаљивања моштију Светог Саве, празничну Литију са моштима Превлачких мученика. У свечаној литији учествовали су сви ученици Цетињске богословије.

Матуранти завршили с редовном наставом

У сриједу 11. маја 2016, матуранти XX генерације обновљене Богословије Светог Петра Цетињског (2011–2016), завршили су редовну наставу у школској 2015/16. години.

Последњи час одржан је код протојереја мр Арсенија Радовића. Након часова ученици су са својим разредним старешином проф. др Будимиром Алексићем отишли до Цетињског манастира, гдје су се поклатио мошћима Светог Петра Цетињског. Потом је испред школе приређена прозивка матураната, који су се том приликом захвалили професорима и својим млађим колегама.

МАТУРАНТИ XX ГЕНЕРАЦИЈЕ

ОБНОВЉЕНЕ БОГОСЛОВИЈЕ Св. ПЕТРА ЦЕТИЊСКОГ (2011–2016)

Ђорђе Аврамовић,
Браничевска епархија

Велибор Крајишник,
Зворничко-тузланска епархија

Драган Мандић,
Дабробосанска митрополија

Стефан Радаковић,
Сремска епархија

Никола Рашковић,
Београдско-карловачка митрополија

Никола Филиповић,
Београдско-карловачка митрополија

Поздравно слово матурантима XX генерацији обновљене Цетињске богословије

Високопречасни оче ректоре,
Уважени професори,
Драга браћо и сестре,

Много је дана у Бога, али ни један није као овај. Ми данас испраћамо још једну генерацију обновљене Цетињске богословије и припала ми је велика част да их у име свих ученика поздравим, и зажелим сву срећу овога свијета.

Да их Господ укријепи у њиховом будућем животу. Што молили и од Бога тражили, Бог им даривао. Молитва им Богу допирала, на путу их срећа сусретала.

Прозивка у стиховима

Први иде Аврамовић Ђорђе,
Кад запјева, ломи се и гвожђе.

Други је на списку Крајишник Велибор,
Бивши цензор трећацима, витак као бор.
Закључав'о интернат и ђаке будио,
Дивим му се што се толико трудио.

Трећег ћемо видјет' Мандића Драгана,
На службу је каснио скоро сваког дана.

Четврти је Радаковић Стефан; да вам кажем ово –
вазда ј' био портир на црвено слово.

Петога прозивам библиотекара,
Догурао и до типикара,
И ево га сада завршава школу –
Поздравимо – Рашковић Николу.

Прозивам и шестог, најстаријег ђака,
Вјечног црквењака,
Чтеца од владике за разне прилике,
Мог брата из клупе, горскога сокола,
А то вам је, драги моји, Филиповић Никола.

Недељко Томић, ученик IV разреда

ISSN 2337-0890
9 772337 089003